

COMMISSION SPECIALE
RELATIVE AU TRAITEMENT
D'ABUS SEXUELS ET DE FAITS
DE PEDOPHILIE DANS UNE
RELATION D'AUTORITE, EN
PARTICULIER AU SEIN DE
L'ÉGLISE

du

LUNDI 17 JANVIER 2011

Après-midi

BIJZONDERE COMMISSIE
BETREFFENDE DE
BEHANDELING VAN SEKSUEEL
MISBRUIK EN FEITEN VAN
PEDOFILIE BINNEN EEN
GEZAGSRELATIE,
INZONDERHEID BINNEN DE KERK

van

MAANDAG 17 JANUARI 2011

Namiddag

La séance est ouverte à 14.23 heures et présidée par Mme Karine Lalieux.

De vergadering wordt geopend om 14.23 uur en voorgezeten door mevrouw Karine Lalieux.

Audition de:

- **M. Paul Van Thielen, directeur général de la police judiciaire fédérale**
- **M. Glenn Audenaert, directeur de la police judiciaire fédérale de Bruxelles**
- **M. Eric Jacobs, directeur des opérations de la police judiciaire fédérale de Bruxelles**
- **M. Peter De Waele, inspecteur principal de la cellule pédophilie de la police judiciaire fédérale de Bruxelles**

Hoorzitting met:

- **de heer Paul Van Thielen, directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie**
- **de heer Glenn Audenaert, directeur van de federale gerechtelijke politie van Brussel**
- **de heer Eric Jacobs, directeur operaties van de federale gerechtelijke politie van Brussel**
- **de heer Peter De Waele, hoofdinspecteur bij de cel pedofilie van de federale gerechtelijke politie van Brussel**

La **présidente**: Chers collègues, nous allons commencer avec d'autres types d'acteurs que ceux que nous avons entendus jusqu'à présent: les policiers. D'emblée, je remercie de leur présence M. Paul Van Thielen, directeur général de la police judiciaire de Bruxelles, M. Glenn Audenaert, directeur de la police judiciaire fédérale de Bruxelles, M. Eric Jacobs, directeur des opérations de la police judiciaire fédérale de Bruxelles ainsi que M. Peter De Waele, inspecteur principal de la cellule pédophilie au service judiciaire de l'arrondissement de

Bruxelles.

Pour avoir discuté avec eux, je sais qu'ils vont faire une présentation globale en rapport aux questions qui leur étaient posées. Je vous propose d'écouter la présentation de M. Van Thielen; je vous demanderai ensuite de poser vos questions. Nous commencerons par M. De Waele, qui est la personne qui travaille sur le terrain, avant de monter dans la hiérarchie avec les autres témoins.

Nous écouterons donc la présentation de M. Van Thielen; nous poserons ensuite les questions à M. De Waele, M. Jacobs, M. Audenaert et M. Van Thielen.

Peut-on procéder de la sorte?

Marie-Christine Marghem: Madame la présidente, cette manière de travailler permet aux personnes que vous avez invitées à notre commission de faire la présentation générale qu'elles ont éventuellement pu préparer ensemble. Mais, dans le même temps, votre façon de voir tient compte du fait que nous avons des questions précises à leur poser en fonction de l'endroit précis où elles se trouvent dans le cadre des enquêtes qu'elles ont pu connaître et de leur niveau d'opérationnalité, plus près ou moins près du terrain. Le fait de pouvoir poser des questions de façon séquentielle, en se rapprochant du niveau le moins opérationnel, celui que nous rencontrerons mercredi lorsque nous interrogerons les procureurs généraux, me semble être une très bonne manière de procéder.

La **présidente**: Madame Marghem, je vous

remercie. Y a-t-il d'autres réactions ou commentaires sur cette manière de procéder? (Non)

Je propose dès lors de poursuivre nos travaux de cette façon. Comptez-vous faire une présentation PowerPoint? Apparemment, oui.

(...): (...)

Paul Van Thielen: Mevrouw de voorzitter, als u me toestaat, zou ik inleidend volgende opmerking van algemene aard willen maken in naam van de volledige delegatie. Ik wil ze misschien eerst kort voorstellen. Ikzelf ben Paul Van Thielen, directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie. Dat is het deel van de federale politie dat zich bezighoudt met het gerechtelijk werk in zijn totaliteit. Onze missie is de aanpak van de georganiseerde criminaliteit en de criminaliteit die maatschappijontwrichtend is, het terrorisme of de criminaliteit die een gespecialiseerde aanpak vereist. Deels hebben wij een arrondissementale inplaatsstelling; in de zeventwintig gerechtelijke arrondissementen hebben wij een onderzoekseenheid. Deels hebben wij op centraal niveau een entiteit die zich bezighoudt met het coördineren en concipiëren van de aanpak ten opzichte van de problemen waarmee we geconfronteerd worden.

Links van me zit Glenn Audenaert, gerechtelijk directeur van het arrondissement Brussel. Hij is de leider van de onderzoekseenheid voor het arrondissement Brussel, de grootste eenheid van het land. Rechts van mij zit zijn directeur Operaties, Eric Jacobs, die als taak heeft het operationeel werk te coördineren in de totaliteit van de federale gerechtelijke politie van Brussel. Uiterst links van mij zit Peter De Waele, de specialist in de aanpak van pedofilie en kindermisbruikzaken in het arrondissement Brussel.

In naam van ons gevierden zou ik de antwoorden op de gestelde vragen misschien moeten indelen – we zullen zien wat het geeft – in drie delen: de dingen die we spontaan en zonder enige reserve *en public* kunnen zeggen, een ander deel waarvoor we misschien geneigd zullen zijn te vragen het achter gesloten deuren te beantwoorden. Dat kan het geval zijn indien bepaalde informatie niet bestemd is voor het groot publiek en waarbij enkel uw bijzondere commissie *sensu stricto* kan worden ingelicht. Er is ook een derde categorie waarop we misschien niet kunnen antwoorden, zelfs niet achter gesloten deuren, in de mate dat het dingen zou kunnen betreffen,

inhoudselementen, van een daadwerkelijk, concreet lopend informatie- of gerechtelijk onderzoek. Indien dit zich zou voordoen, zullen wij moeten verwijzen naar de enige bevoegde om daarover kennis te geven en dat is de procureur des Konings, bevoegd voor het dossier, eventueel in samenspraak met de leidende onderzoeksrechter. Eigenlijk is hij alleen, de procureur des Konings, bevoegd om dan te antwoorden.

Dit gezegd zijnde wil ik u verzekeren dat wij rekening houdend met die beperking, die van wettelijke aard is, zo transparant mogelijk zullen antwoorden en uiteraard naar waarheid uw vragen graag beantwoorden.

De misdrijven waarover uw commissie zich buigt, betreffen grosso modo aanranding van de eerbaarheid of verkrachting en staan vermeld in het gewone, klassieke Strafwetboek als misdad met een minimumstraf, in geval van minderjarig slachtoffer, van opsluiting gedurende ten minste vijf jaar. De gezagsrelatie is een verzwarende omstandigheid. Hoe lager de leeftijd van het slachtoffer, hoe zwaarder de straf. In het nationaal veiligheidsplan 2008-2011 worden deze feiten gecatalogeerd onder de feiten van aantasting van de fysieke integriteit, hetgeen dan betekent dat elk dossier apart genomen prioritairere behandeling verdient. Een kwalitatief hoogstaand reactief onderzoek is dus de regel. Het nationaal veiligheidsplan vermeldt letterlijk: "Hoewel deze misdrijven zich niet lenen tot een projectmatige aanpak door middel van jaarlijkse actieplannen, dient de afhandelingskwaliteit van dergelijke zware en voor de slachtoffers traumatiserende feiten voor de slachtoffers verbeterd en geüniformeerd te worden. Het spreekt vanzelf dat klachten of aangiften betreffende dit soort feiten geakteerd worden in een proces-verbaal en onmiddellijk ter kennis worden gebracht van de procureur des Konings. Dat verplichten ons artikel 15 van de wet op het politieambt en artikel 29 van het Wetboek van strafvordering. Wij hebben daarin geen keuze. Verdere onderzoeksactiviteiten worden voorgeschreven door de magistraat, de leider van het onderzoek. In veel gevallen zal de klacht of de aangifte aanleiding geven tot een gerechtelijk onderzoek, tot het vatten van een onderzoeksrechter. In dat geval wordt de onderzoeksrechter leidend magistraat en zijn vorderingen worden gericht aan de gerechtelijk directeur, zo bepaalt artikel 110 van de wet op de geïntegreerde politie, wat de federale politie betreft, en aan de korpschef van de lokale politie wat de lokale politie betreft. Elke vordering dient te worden uitgevoerd, tenzij die kennelijk onwettelijk

zou zijn. Daarvoor refereer ik aan artikel 8/2 van de wet op het politieambt. Enkel in het geval waarin een vordering kennelijk onwettelijk zou zijn, hebben wij het recht of eigenlijk de plicht om de vordering niet uit te voeren en dat onmiddellijk schriftelijk te rapporteren aan de vorderende magistraat.

Qua coördinatie, een punt dat volgens de debatten nogal uw belangstelling vasthoudt, is de algemene nationale gegevensbank onze belangrijkste *tool*. Wat is de algemene nationale gegevensbank? Dat is een databank, centraal bijgehouden ten gunste van zowel de federale als de lokale politie en ook gevoed door de lokale en de federale politie waarbij alle informatie van gerechtelijke aard gecentraliseerd wordt. Elk feit wordt er geregistreerd en een dader wordt er opgenomen als hij voldoet aan een van de volgende voorwaarden – een is voldoende – namelijk convergerende getuigenissen, dus meer dan een getuigenis ten laste, een bekentenis van de dader, materieel bewijs of bij veroordeling.

Het kan dus zijn dat wij in onze databank niet-veroordeelde verdachten hebben, maar dan moet er ten minste een materieel bewijs, een convergerende getuigenis of een bekentenis zijn.

Wat betreft de zedendelicten in pastoraal milieu, werd recent een bijkomende coördinatie gecreëerd die gebeurt door het federaal parket. Het betreft dossiers die veelal rechtstreeks worden gemeld aan het federaal parket of eventueel aan het lokaal parket.

Sinds eind september 2010 is een lid van onze Directie “Criminaliteit tegen Personen - Centrale Dienst Agressie” afgedeeld bij de federale procureur om diens coördinatie-inspanning te ondersteunen. Concreet gaat het om het nagaan *ratione loci* van het bevoegde parket.

Welk parket is bevoegd voor een nieuwe aangifte? Dit gebeurt door raadpleging van de databanken, met name het Rijksregister wat betreft de actuele verblijfplaats van de verdachte en onze ANG – algemene nationale gegevensbank – wat betreft de eventuele antecedenten.

Ik heb uit correspondentie van de federale procureur begrepen dat hij dit specifiek coördinatiemechanisme hier uitvoerig heeft toegelicht op 22 oktober 2010.

Misschien nog iets over de taakverdeling tussen de lokale en federale politie. Die is geregeld bij

ministeriële omzendbrief van 2002, waaraan een omzendbrief van het College van procureurs-generaal is geannexeerd. Die omzendbrief is bij de collega's heel goed gekend als de COL 2/2002, de tweede omzendbrief van het College in het jaar 2002.

Het criterium om te beslissen wat voor de federale of de lokale politie is, is het woord “complexiteit” naar de aard van de feiten, van de verrichte onderzoeksdaden of vanwege de geografische verspreiding. Voor de federale politie betekent dit dat zij zal worden belast met een onderzoek naar netwerken en criminele organisaties. Dat is bijvoorbeeld het geval bij netwerken van verspreiding of uitwisseling van kinderpornografie op het internet.

Enkel in Brussel is een apart team permanent belast met onderzoeken naar zedenmisdrijven. Elders wordt dit specialisme gecumuleerd met andere taken. Meestal is dat in een afdeling die zich bezighoudt met de zogenaamde bijzondere misdrijven, zeden en geweld, zaken waarin delicate onderzoeken van diverse aard moeten worden gevoerd.

In de meeste arrondissementen bouwen de specialisten vertrouwensrelaties op met de centra voor vertrouwensartsen, die een mogelijke bron van informatie kunnen zijn.

Individuele zedenfeiten, zoals bijvoorbeeld incestueuze betrekkingen, worden in principe door de lokale politie behandeld, vermits er geen organisatorisch element of element van complexiteit is. Wat de materie van uw commissie betreft, zullen de meest dossiers door de lokale politie worden behandeld, ook vanwege het feit dat de klachten of de aangiften in principe bij de eerstelijns politie, zijnde de lokale politie, worden ingediend.

De relaties tussen lokale en federale politie kunnen als goed worden gecatalogeerd. Wel dient te worden opgemerkt – dit is geen kritiek; ik zeg het alleen maar even om de zaken te verduidelijken en misschien straks de uitleg te kunnen contextualiseren – dat er gewild geen, hiërarchisch verband tussen de lokale en de federale politie is. Ik kan dus richtlijnen uitschrijven en regelgevingen uitvaardigen. Zij zullen echter per definitie tot de federale gerechtelijke politie beperkt zijn. De lokale recherche kan zich misschien wel inspireren, maar weet zich niet gebonden aan richtlijnen die ikzelf zou uitvaardigen. Als dat zou moeten gebeuren, zal dat in principe door het College van procureurs-

generaal moeten gebeuren.

Sinds meer dan tien jaar wordt er bij de geïntegreerde politie, zowel lokaal als federaal, in het vormen van verhoorders van minderjarigen en kinderen geïnvesteerd. Bedoelde opleiding duurt ongeveer drie weken. Aangevuld met de opbouw van ervaring en de opvolging van de gepresteerde verhoren moet een en ander garant staan voor het uitvoeren van kwalitatief hoogstaande en vooral niet suggestieve verhoren van kinderen.

De verhoren van kinderen worden systematisch audiovisueel opgenomen, teneinde te vermijden het slachtoffer een tweede maal te moeten verhoren, wat tot een secundaire victimisatie aanleiding zou kunnen geven.

In elk arrondissement is een deels lokaal, deels federaal politienetwerk van verhoorders met voornoemd specialisme gecreëerd. Een coördinator wordt aangeduid. Het kan om een politiechef of een man vanuit de politie gaan, maar het kan soms ook om een magistrat gaan.

Een kleine cel op centraal niveau bij de directie van de technische en wetenschappelijke politie volgt het geheel op.

Ik wil ten slotte nog wat cijfers geven.

De problematiek in zedendelicten is dat het *dark number* reëel is. Wij weten dat de aangiftebereidheid inzake zedendelicten bijzonder laag ligt. Omwille van schaamte, mogelijk angst en andere factoren zetten slechts weinig slachtoffers de stap naar de politie. Hoewel algemeen voor seksuele delicten de aangiftebereidheid in ons land de voorbije jaren is gestegen, mogelijk ten gevolge van de toegenomen maatschappelijke bespreekbaarheid, hebben wij door middel van de Veiligheidsmonitor en een brede bevraging bij het publiek, aanwijzingen dat voor alle zedenfeiten gemengd de aangiftebereidheid de grens van 10 % niet overstijgt.

In onze nationale databank registreren wij jaarlijks ongeveer 6 000 zedenfeiten. Met die zedenfeiten *sensu stricto* bedoel ik dan: aanrandingen der eerbaarheid, waaronder de pogingen tot verkrachting, en de verkrachtingen. Het is ongeveer fiftyfifty: een kleine drieduizend aanrandingen der eerbaarheid, pogingen tot verkrachting en een kleine drieduizend verkrachtingen, intrafamiliaal, extrafamiliaal, alles bijeengenomen.

Het aantal feiten met een minderjarige als

slachtoffer varieert jaarlijks van 710, het laagste getal dat ik opgemerkt heb, tot 1 139, waarvan 60 % aanrandingen en 40 % verkrachtingen. Het aantal feiten ten opzichte van minderjarigen waarbij er sprake is van een gezagsrelatie, varieert tussen de 100 en de 200, dus ongeveer 15 % van de feiten.

Ik wil u waarschuwen voor een mogelijke snelle reflex die u zou durven maken. Ik sprak van 6 000 zedenfeiten *sensu stricto*, aanrandingen der eerbaarheid en verkrachtingen samen. Ik sprak ook van 10 % aangiftebereidheid. Een vlugge berekening zou u kunnen doen denken dat wij ongeveer met zowat 60 000 verkrachtingen en aanrandingen van de eerbaarheid zouden zitten per jaar. Dat is duidelijk overdreven. Als ik sprak van 10 % aangiftebereidheid, dan sprak ik over alle zedendelicten samen, waaronder ook exhibitionisme, verbale uitingen, dat soort zaken. Die massa is dus veel groter.

Recent hebben wij een zeer brute berekening gemaakt op basis van de Veiligheidsmonitor. Daarbij werden er ongeveer 36 000 mensen telefonisch bevroegd om hun mening te geven over veiligheid en over het optreden van de politie en zo meer. Als wij de vraag stellen: "Bent u de jongste twaalf maanden het slachtoffer geweest van een aanranding op de eerbaarheid of een verkrachting?", dan komen wij op het cijfer 30. Van die 36 000 komen er 30 positieve antwoorden op die specifieke vraag. Neem nu nog dat we het aantal Belgen door twee delen, omdat de kans dat een vrouw slachtoffer is, heel veel groter is, dan komen we ergens op het cijfer van 10 000 terecht. Als men daar het cijfer van de geregistreerde criminaliteit, 6 000, tegenover plaatst, dan kan men ongeveer zeggen dat, zeer ruw geschat, 60 % van de feiten van aanranding van de eerbaarheid of van verkrachting wel degelijk aangegeven wordt bij de politie, en dus 40 % niet.

Het is niet eenvoudig uit de databank te extraheren hoeveel zedenfeiten zich in het kerkelijk milieu situeren, maar het is zeer duidelijk erg uitzonderlijk. Onze registraties wijzen op tussen 6 en 15 feiten op jaarbasis, met als slachtoffer zowel meerderjarigen als minderjarigen.

Deze cijfers zijn echt niet betrouwbaar, omdat in vele gevallen de gewenste codes, die in hun totaliteit zouden moeten ingevuld worden, niet steeds ingevuld worden: beroep, omstandigheden, *modus operandi* enzovoort. Het durft bij de registratie van de feiten wel eens mis te lopen, en dus is dat cijfer echt niet betrouwbaar. Laten wij

het er echter op houden dat het uiterst zelden is dat wij als politiedienst een zedendelict in de kerkelijke sfeer registreren.

In sommige gevallen, om het verhaal volledig te maken, stellen wij geen proces-verbaal op maar een vertrouwelijk verslag. Dat is het geval als aangemelde feiten niet-concreet zijn. Het woord "niet-concreet" heeft bij ons een zeer bijzondere betekenis; dat betekent dat het niet in tijd en ruimte precies is afgeschilderd. Bijvoorbeeld, als iemand een verhaal komt vertellen dat een bepaalde priester aanrandingen pleegt ten opzichte van zijn misdienaars zonder juist aan te geven waar en wanneer, dan spreken wij over niet-concrete feiten. Dan maken wij daarover een vertrouwelijk verslag, dat wij ook, net als de processen-verbaal, richten aan de procureur des Konings, die dan de verdere richtlijnen geeft om tot afhandeling te komen of tot verder onderzoek van die gevallen.

De andere elementen van mijn antwoorden situeren zich in een voorstel van antwoord. Misschien is het beter om nu de tweede stap te nemen en de heer De Waele aan het woord te laten, tenzij u neen zegt en vraagt om voort te gaan, maar dan komen wij reeds eerder op het concrete, op het terreingedeelte.

La présidente: Vous avez demandé tout à l'heure à bénéficier d'une séance en partie à huis clos. Nous demanderons l'avis des membres de la commission tout à l'heure mais si nous tenons un huis clos, ce sera en fin de réunion et pas au milieu.

Dank u voor uw toelichting.

Nous allons maintenant passer à la présentation de M. De Waele s'il en a une ou directement aux questions que pourraient lui poser les parlementaires.

Peut-être que pour vous laisser vous épanouir, M. Van Thielen, M. Audenaert et M. Jacobs pourraient s'installer dans la salle en attendant. Ce sera peut-être plus facile pour les travaux. Je vous remercie.

Peter De Waele: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik zal mij even beter voorstellen. Ik ben van 1996 lid van de ploeg Pedofilie, maar die heet officieel de ploeg Uitbuiting met minderjarige slachtoffers.

Ik sta met mijn twee voeten in de praktijk. Dat wil zeggen dat ik zowel verdachten van pedofiele

feiten verhoor als minderjarige slachtoffers, audiovisueel.

Als er over dat tweede vragen zouden zijn, ik ben ook docent kinderverhoor, dus graag.

Als men natuurlijk zestien jaar in de praktijk staat, dan heeft men een heleboel te vertellen. Ik ben dan ook blij dat ik eens rechtstreeks met u kan communiceren.

Ik heb een aantal PowerPoints voorbereid, maar niets belet om er een of meerdere niet te tonen.

Ik heb voor u, mocht u dat interessant vinden, een kleine PowerPoint over het profiel van de Belgische pedoseksueel. Dat is een heel korte, maar dan hebt u daar zicht op. Is hij getrouwd? Buur, kennis? Wat zijn de feiten? Waar gebeurt het?

Dan heb ik voor u ook een paar rechtspraken, een paar vonnissen. Ik heb dat natuurlijk geanonimiseerd. Ik heb een zaak genomen die wij hebben behandeld. Ik heb voor u het uiteindelijke vonnis aan de rechterkant gezet. Ik weet niet of dat interessant is voor u?

Dan heb ik een PowerPoint over de wetgeving inzake kinderpornografie, wat eigenlijk niet de corebusiness van deze commissie is, maar ik vind het zo belangrijk om u daar toch even over te spreken omdat wij natuurlijk worden geconfronteerd met die gruwelijke misdaden van kinderen die misbruikt worden, die dan de wereld rondreizen via het internet. Ik zou het niet beter kunnen zeggen dan een slachtoffer dat ik hoorde, die zei: het is alsof ik verkracht ben geweest in een zeer grote hal van een zeer grote fabriek met duizenden vensters waar iedereen zich verdringt om naar mijn verkrachting te kijken.

Ik ga ook de belofte waarnemen van mijn internationale collega's om u te vragen – ik betrap mijzelf erop dat ik het nog veelvuldig gebruik – dat kinderpornografie eigenlijk niet bestaat. Seks met kinderen is geen onderdeel van pornografie. Het zijn beelden van seksueel misbruik.

Ik heb daar heel veel over te zeggen, als u daar vragen over hebt.

Ik heb ook een PowerPoint klaar over hoe wij kinderen verhoren. Daarover kan ik u zeker twee dagen onderhouden, maar ik heb mij beperkt tot een tiental slides. Als daar interesse voor is, kan ik u ook tonen hoe het onthaal van het slachtoffer in de politiescholen wordt onderwezen.

Dan heb ik ook nog iets over preventie op het internet. Ik weet dat dat ook uw corebusiness niet is, maar als wij in onze eenheid zien hoeveel inbreuken er gebeuren, hoeveel kindermisbruik er is via internet, wil ik daarvoor graag rechtstreeks uw aandacht vragen.

Ik heb begrepen dat er ook een vraag geformuleerd werd in verband met preventie, een heel belangrijk item. Maar ik zou toch eventjes willen terugkomen op die 10 %. Wij worden geconfronteerd met die 10 % die aangifte doet en uiteindelijk de moed vindt om bij ons aan te bellen. En dan stellen wij ons allemaal wel de vraag: hoe komt het dat dit maar 10 % is? Wel, in eerste instantie zou ik iemand van u willen uitnodigen om ofwel in publiek, ofwel aan uw buur uit te leggen in detail wat uw laatste seksuele ervaring was. Dan denk ik dat er niet veel gegadigden zouden zijn. En ik hoop dan voor u dat het nog een aangename ervaring was, laat staan dat het een onaangename ervaring was.

Ik merk toch ook binnen onze eenheid dat er zich spijtig genoeg mensen aanbieden in politiekantoren en niet goed onthaald worden. Zoals ik in het artikel in *De Morgen* zei, moet de politie niet oordelen of een feit verjaard is of niet. En zou het al verjaard zijn, dan vind ik dat wij als maatschappij een plicht hebben; wanneer een feit verjaard is en de betrokkene is nog steeds in de nabijheid van minderjarigen, dan vind ik het ook onze plicht om die potentiële slachtoffers te beschermen.

In verband met de preventie ga ik heel kort zijn, maar ik kan daar heel veel over zeggen. Jaren geleden heb ik samen met Child Focus bij de jeugdverenigingen en bij de sportclubs een aanzet gegeven door het project voor te stellen dat in Engeland nogal wordt gebruikt, het zogenaamde project Child-Safe. Het zijn korte, eenvoudige regeltjes die gekend zijn door het kind, door de trainer, door het bestuur, door de ouders. En er is geen enkele trainer, geloof mij, in Groot-Brittannië die in een voetbalclub of een tennisclub lesgeeft zonder dat hij dat charter getekend heeft.

Wat mij zeer eigenaardig overkomt, is dat de voetbalclubs en de tennisclubs daar – en het zijn er wel wat – fier zijn dat zij dat logo op hun briefpapier mogen drukken en in hun stadions mogen hangen, dat zij lid zijn van Child-Safe, terwijl ik hier, zowel bij de sportclubs als de jeugdverenigingen, een grote terughoudendheid voel en veelal het antwoord krijg: ja, maar wij gaan met zo'n preventieproject eigenlijk bijna aan

ouders zeggen dat er een probleem is in onze club, want wij gaan een preventieproject rond pedofilie opzetten.

Ik zal u misschien een regeltje zeggen, om toch goed in de praktijk te blijven, en ik hoop dat ik dat een hele namiddag kan doen. Een regeltje is bijvoorbeeld: de trainer maakt geen seksueel getinte opmerkingen, ook niet als grap.

Het kind weet dat. De trainer weet dat. Het bestuur weet dat. De ouders weten dat. Waarom staat dat daarin? Omdat pedoseksuelen heel dikwijls naar hun potentiële slachtoffers seksueel getinte grappen maken, om te zien wat het niveau, de kennis en de ervaring van het potentiële slachtoffer zijn.

Child-Safe had niet veel succes. Zoals ik al zei, waren er heel veel verenigingen die daar huiverachtig tegenover stonden. Ik heb dan ook aan de voorzitters van die clubs het volgende gevraagd: als u op een vliegtuig stapt en u ziet dat de stewardess veiligheidsaanwijzingen geeft, hebt u dan de indruk dat het vliegtuig gaat crashen, omdat er veiligheidstips gegeven worden? Nee, men heeft niet die indruk. Men heeft een soort van veilig gevoel, want als er iets gebeurt, dan weet men tenminste waar men naartoe moet, bijvoorbeeld omdat er emblemen hangen bij de nooduitgang. Blijkbaar bestaat er daarvoor een grote terughoudendheid.

Wat de aanpak van seksuele kindermisbruikers betreft, ik ben al een paar keer komen luisteren naar de commissie. Ik hoorde terecht heel veel praten over het slachtoffer, maar in mijn dagdagelijkse praktijk merk ik toch, of mensen dat nu graag horen of niet, dat jullie of jullie voorgangers beslist hebben om na twee, vijf of tien jaar of, voor mijn part, na twintig of dertig jaar, een seksuele kindermisbruiker terug in de maatschappij te zetten.

Ik merk veelal – en ik check dat regelmatig bij de mensen die in de gevangenissen werken – dat die mensen daar niet begeleid worden. Is dat een optie of geen optie? Dat is niet aan mij. Ik merk ook dat de straf die uitgezeten wordt door die mensen, zelden als een denktank voor zichzelf ervaren wordt, om het nadien beter te doen. Zij behoren daar – dat weet u, het is geen film, het is zo – tot de laagste trap van de criminelen, die in de gevangenis redelijk solidair zijn, behalve voor de pedoseksuelen. Zij worden daar vernederd. Zij moeten daar op de grond slapen, met als effect dat zij zich nog meer in het slachtofferschap gaan wentelen en zich nog meer tegen de maatschappij

gaan afzetten. Zo verhoogt het risico op recidive.

Ik denk dat geen enkele patiënt zo gemakkelijk past in het uurrooster van een psycholoog of een psychiater als een gevangene, want hij is altijd beschikbaar. Ik zou aan jullie willen vragen om oog te hebben voor de begeleiding van pedoseksuelen, want anders zetten wij hen gewoon terug in de maatschappij en kunnen wij hen na een maand, een jaar of vijf jaar weer oppakken en worden wij andermaal geconfronteerd met minderjarige slachtoffers.

Dan komt natuurlijk de grote vraag: wat doen we met de registratie van die mensen?

Ik wil uiteraard niet vooruitlopen op uw conclusies. Van tijd tot tijd gaan we kijken bij de burens en dat is misschien een suggestie naar u toe: wij hoeven zelf het warm water niet uit te vinden. Er zijn tal van registratiemodellen in tal van landen. Het zou voor mij interessant zijn als wij daar gingen shoppen. Dat nemen we mee en dat laten we staan in het rek.

Het is mijn persoonlijke mening dat het een essentiële taak is van de politie om die mensen te blijven volgen. Het is onwaarschijnlijk onrustwekkend dat seksuele kindermisbruikers in de meeste gevallen naar strafeinde gaan. Zij vragen niet om vervroegd vrij te komen. Zij doen geen enkele moeite om enkele maanden of jaren vroeger in de maatschappij te kunnen terugkeren. Waarom doen ze dat? Als zij naar strafeinde gaan, dan kunnen zij zich nestelen in de maatschappij zonder enige voorwaarde en zonder enige controle. Moeten wij die taak om de mensen in het oog te houden overlaten aan de burgers? Neen, het is een taak van de politie. Dat is mijn persoonlijke mening.

Ik geef een suggestie uit het verleden. In iedere eenheid bestond er een map met een te volgen dader. Dat bestaat nu niet meer. Er was een specifieke politieagent die na drie maanden, zes maanden of een jaar, al naargelang de zwaarte van de feiten, heel discreet ging kijken of die persoon nog steeds op dat adres woonde, wat zijn sociale activiteiten waren, of die terug actief was in een sportclub of een jeugdbeweging en zo ja, wat er dan in die sportclub gebeurde.

Zo kunnen wij die pedoseksuelen volgen vanuit politieel oogpunt, niet alleen om te proberen de potentiële slachtoffers te beschermen. Ervaringen in het buitenland tonen aan dat een pedoseksueel die voelt dat hij door de politie wordt gevolgd en eventueel weet dat hij, wanneer hij zich engageert

voor een of andere jeugdbeweging, na een tijd zal worden betrappt door de politie, veel minder infiltratie zal doen op zo'n vlak.

Ga ik niet te snel? Het is de praktijk van zestien jaar, die zoals een champagnefles naar buiten vliegt.

Over het verhoor van minderjarigen kan ik u zeggen dat daarin, zoals de directeur al gezegd heeft, vanaf begin jaren '96 heel veel geïnvesteerd werd op initiatief van – ere wie ere toekomt – minister Smet. Het is een project waarbij wij proberen om het verhoor van minderjarigen op een professionele manier te doen. Ik heb ook enkele foto's bij, maar u bent uiteraard altijd welkom in onze eenheid. Het verhoor van minderjarigen is een onwaarschijnlijk complexe materie, waarbij we moeten zien dat wij het kind niet suggestief verhoren.

Mag ik daarbij toch één voorbeeldje citeren uit een onderzoek in Canada, waarbij men zesjarige jongens naar de pediater heeft gestuurd, die dan het kind onderzocht heeft met het fameuze dokterslampje en gekeken heeft in de ogen, de oren, de neus en de mond? Men heeft dan individueel aan die kinderen gevraagd, uiteraard in het Frans: "Est-ce que le docteur a touché ton pipi?" Niet meer dan 55 % van die kinderen zei ja. Waarom? Omdat die vraag suggestief was. Had men aan die kinderen gevraagd "wat heeft de dokter gedaan?", dan zou wellicht geen enkel kind gezegd hebben dat hij ook aan zijn geslachtsdeel was geweest. Dat is een heel klein voorbeeld om jullie de complexiteit te laten voelen, dat het verhoren van minderjarigen echt wel een complexe materie is.

Daarop aansluitend vind ik ook dat dat onderdeel van de zedenonderzoeken naar minderjarige slachtoffers zeer professioneel moet gebeuren, omdat het volgende punt uiteraard voor alle onderzoeken, maar zeer specifiek voor zedenonderzoeken heel hoog in het logo van iedere politieman zou moeten staan: objectiviteit, objectiviteit en nog eens objectiviteit. Want ik vind het niet alleen onze taak om mensen die zulke gruwelijke feiten plegen, voor de rechtbank te dagen en eventueel te laten opsluiten. Ik vind het evenzeer onze taak om niet-misbruikers die aangeklaagd worden, te beschermen en als onderzoekende eenheid een dossier aan te bieden waarbij de rechter, als het dossier goed is onderbouwd, kan beslissen dat de aangifte niet waar is en dat wij ook vals beschuldigde personen daarin kunnen vrijwaren.

U moet zich eens inbeelden – en na zoveel jaren ervaring zie ik dat toch – dat u vanavond naar huis rijdt, dat daar een politiewagen staat en dat er een politieman zegt: “Ja, weet u nog, vorige week bij het buurtfeestje is er een klein kind dat graag iets wou drinken, maar er was geen drank meer. U zei: kom maar mee naar mijn keuken, ik heb nog iets in de frigo staan.” En dat feit is ook gebeurd. Als het kind dan zou beweren dat u met haar in die keuken vanalles hebt gedaan en dat is niet waar, dan moet u zich ook die impact eens voorstellen. Dus ik vind – ik herhaal – dat zedenonderzoeken bijzonder professioneel en bijzonder in detail uitgevoerd moeten worden.

Trouwens, het verhoren van pedoseksuelen is ook een vak apart. Ik geef u daarvan ook een voorbeeld. Studies wijzen uit dat voor andere criminelen bekennen veel te maken heeft met de crimineel, die in zijn hoofd zit met de vraag hoeveel jaar hij in de gevangenis gaat, die zich afvraagt wat het betekent voor zijn vrijheid als hij bekent. Een pedoseksueel daarentegen, is meer bezig met de vraag hoe zijn vrouw gaat reageren, hoe zijn kinderen gaan reageren, hoe zijn familie gaat reageren. Dat is een klein voorbeeld, er zijn er zo vele. Alleen al daarom moet men die verdachte op een speciale manier verhoren, zodoende dat hij de schaamte kan overwinnen in het politiebureau en zo kan overgaan tot bekentenissen.

Het is reeds een hele boterham. Zijn er mensen geïnteresseerd in een van de PowerPointpresentaties die ik opgesomd heb? Dan komt er nog wat meer praktijk naar boven.

La présidente: Vous proposez donc de nous exposer quatre documents PowerPoint. La question de la pornographie sur internet est importante, mais ce n'est pas l'objet de notre commission. Cependant, il serait intéressant que vous nous présentiez les PowerPoint ayant trait à cette question. En tout cas, ce serait l'occasion d'avoir un aperçu de la manière de procéder en cas d'auditions des mineurs.

Vous avez également parlé de jurisprudence.

Peter De Waele: Ik heb het profiel. Ik heb ook lukraak een paar rechtzaken genomen om op PowerPoint te zetten, met wat de beschuldiging en het resultaat was.

Ik heb in uw plaats gedacht. Het leek mij interessant om in de praktijk te kijken welke veroordelingen er hier in Brussel zijn.

La présidente: Pour nos travaux et la politique des poursuites qui nous intéresse, en dépit des statistiques (depuis 2004 seulement) que le ministère de la Justice nous a fait parvenir, il serait intéressant de nous montrer en détail ce PowerPoint.

Peter De Waele: Oké. De zes slides met het profiel van de Belgische pedofiel, interesseren die jullie ook?

La présidente: Ainsi que le profil des pédophiles.

Christian Brotcorne: Cela me paraît essentiel pour l'audition des mineurs. En effet, le démarrage d'une enquête est important: en fait, tout dépend de la façon dont l'enfant est auditionné. J'aurais d'ailleurs quelques questions à ce sujet. Un *slide* et un travail ont déjà été réalisés, qui pourraient nous être très utiles. Cela fait partie de notre travail de recommandations pour la suite.

La présidente: Je regarde rapidement mon agenda et toutes les questions à aborder. Je suis d'accord et je reste à votre disposition toute la nuit, s'il le faut. La technique existe: elle devra être généralisée.

Nous regardons d'abord le PowerPoint sur le problème des politiques de poursuite, puis du profil des pédophiles; ensuite, nous verrons l'heure et la possibilité de continuer. Il reste encore une série de questions à poser à M. De Waele.

Peter De Waele: Zoals ik al zei, de belangrijkste profielen heb ik eruit gelicht.

Welke is de relatie van de dader met het slachtoffer? Een derde is een buur of een kennis. Ongeveer een derde is vriend van de familie of van het slachtoffer. 18 % is een onbekende en 17 % is familie.

Wat wil ik met die slide aantonen? De pedoseksueel is niet de oude, vieze vuile man die woont in een krot in een bos, en die met snoepjes aan de school rondloopt. Als ouders behouden we graag het beeld van die oude, vieze vuile man die met snoepjes kinderen probeert te lokken, omdat dat ook gemakkelijk is.

Dat is nog een nieuw item dat ik kan aansnijden. U hebt er misschien al over gelezen in interviews. Wij zouden, vind ik, de algemene paranoia moeten temperen. Onlangs, op de Nederlandse radio, naar aanleiding van de feiten in de crèche, zei ik nog dat niet iedere oude man die vriendelijk

lacht naar een kind, een potentiële pedoseksueel is. Niet iedere vrijwilliger die zich inzet in de jeugdbeweging of in een sportclub, is een potentiële pedofiel.

Ik vind dat wij de taak hebben om iedereen waakzaam te maken voor pedoseksuele feiten, maar dat moeten we met de nodige sereniteit doen.

De cijfers die ik geef, handelen over Belgische pedofielen. Dat is interessant, want normaal moeten wij citeren uit PowerPoints van internationale collega's.

De volgende slide is ook interessant. De kinderverkrachting gebeurt niet doordat een kind in de struiken getrokken wordt en aangerand wordt. Dat is niet het doorsnee seksueel misbruik bij kinderen in België. Als je ziet dat een derde langer duurt dan een jaar...

Ik weet niet of jullie verrast zijn door dit cijfer.

Er is ook een *dark number*, zoals iedereen aanneemt, voor de vrouwelijke pedoseksueel. Ik zal daar een klein voorbeeld van geven. Onlangs zag ik op de televisie een reportage van een jonge artiest, van een jaar of vijftien, die aan zangwedstrijden meedeed.

Hij zei: "Die zangwedstrijden doe ik eigenlijk ter ere van mijn mama." Ik ga het wat reduceren, want de tijd is kort. "Ik ben niet beschaamd om te zeggen – mijn papa is nachtwaker –", zegt die vijftienjarige jongen, "dat ik nog twee of drie keer per week bij mijn mama slaap. Dat is prima. Wij hebben een zeer goede band."

Ik zit mij dan, als praktijkpolitieaan, voor te stellen: laten wij die reportage eens omdraaien. Stel dat een vijftienjarig meisje zegt: "Ik doe mee aan zangwedstrijden. Ik ben niet beschaamd het te zeggen: mijn mama is nachtverpleegster en ik slaap nog twee of drie keer in de week in bed bij mijn papa." Dat geeft voor de tv-kijker en voor ons een heel andere dimensie.

Het aantal vrouwelijke pedofielen is zeer laag, en toch krijg ik veel vragen over het profiel van de vrouwelijke pedofiel. Meestal gebeurt dat om de partner te behagen, als ik het zo mag noemen. De feiten worden gepleegd omdat zij zeer verliefd zijn op een partner en hem goed willen stemmen. Ofwel gebeurt het in gezagsrelaties. Ik geef één voorbeeld en hoop dat die mensen het mij niet kwalijk nemen. Ik noem puur als voorbeeld een pianolerares die een leerling bepotelt.

Ik zal u straks de PowerPoint geven, mevrouw de voorzitter. Dan kunt u er op het gemak naar kijken. Ik zal ook de digitale versie geven.

Men zegt dat iemand die opgepakt wordt door de politie gemiddeld tachtig feiten van kindermisbruik heeft gepleegd. Op een zelfde persoon, of op meerdere. Tachtig is internationaal ongeveer het gemiddelde.

Heeft iemand daar vragen over? Dit zijn enkele interessante cijfers die ik erop gekleefd heb. De directeur heeft ook al melding gemaakt van 10 %.

Volgens de recentste studie zou één op drie meisjes en één op vijf jongens voor hun 18e één of andere vorm van seksueel misbruik hebben meegemaakt. Ik wil wel verduidelijken dat bijvoorbeeld een meisje dat een exhibitionist ziet, ook in die cijfers is opgenomen.

U zult misschien zeggen: "Waarom ook exhibitionisme?" Dit is iets wat ik in al die jaren praktijk heb moeten leren. Toen ik eraan begon, meende ik nog dat de zwaarheid van de feiten rechtstreeks rechtvevendig was aan de zwaarheid van het trauma. Na vijftien jaar moet ik zeggen dat dit geen exacte wetenschap is.

Kinderen kunnen onwaarschijnlijk getraumatiseerd worden door iets – laat ik het klein noemen – even erg, maar klein ten opzichte van zeer erge feiten waarbij het trauma zelfs minder is dan in een andere situatie bij een ander slachtoffer van andere zaken.

La **présidente**: (...) un garçon sur cinq. S'agit-il d'extrapolations pour la Belgique, de chiffres internationaux?

Peter De Waele: Mevrouw, dat moet ik nagaan. Ik heb dat gehaald uit een studie die ik bij heb. Ik zal tijdens de pauze nakijken waar dat cijfer precies vandaan komt en zal u dat meedelen.

Ik weet dat het cijfer nogal bij de keel grijpt. Een meisje of een jongen dat met Nieuwjaar een kus krijgt van een oom en dat als heel onaangenaam ervaart door de aanrakingen, wordt ook hierbij gerekend.

Ik zal vlug verdergaan. Ik heb mijn voorstelling niet lang gemaakt. De rechtspraak betreft dossiers die wij hebben behandeld.

Verkrachting van een vijftienjarige door iemand die gezag had over het slachtoffer – de babysit –

en die het meisje ook heeft aangezet om met iemand anders naar bed te gaan. Hij heeft ook aanranding gepleegd van de eerbaarheid, met geweld, op een andere minderjarige en slagen en verwondingen toegebracht aan dit laatste slachtoffer. Hij krijgt hiervoor zes jaar gevangenisstraf, wordt tien jaar ontzet uit zijn burgerrechten en moet het eerste slachtoffer 12 500 euro en het tweede 1 500 euro betalen.

Ik heb een zevental dossiers bij, maar als dat te veel is, beperk ik mij. Een andere persoon heeft aanranding van de eerbaarheid gepleegd met geweld of bedreiging van een slachtoffer van minder dan zestien jaar gedurende meer dan een jaar, heeft dat kind ook gefotografeerd en dat commercieel aangewend door het door te versturen via internet. Daarbij kwamen nog twee feiten van fraude en valse naamdracht. Die persoon heeft daarvoor zeven jaar gevangenisstraf gekregen, is tien jaar ontzet uit zijn burgerrechten, verbeurdverklaring van inbeslaggenomen goederen en een schadevergoeding van 7 500 euro aan het slachtoffer.

Iemand die beelden van kindermisbruik bezat en verspreidde, die via chat een dertienjarige had aangezet om met hem naar bed te gaan – maar er zijn geen effectieve daden gebeurd – heeft zes maanden gevangenisstraf gekregen met drie jaar uitstel, indien hij onder toezicht blijft van de probatiewaard, zich laat begeleiden door een psychiater, stipte therapie volgt en hiervan bewijzen voorlegt, en met het verbod om contact te zoeken met minderjarigen op het internet. Hij moest ook 800 euro boete betalen.

Nog een andere zaak rond de verkoop, het bezit en de distributie van die beelden. Achttien maanden gevangenisstraf, 500 euro boete en vijf jaar uitstel zoals de vorige dader.

Meerdere verkrachtingen van een slachtoffer tussen tien en veertien jaar en meerdere aanrandingen van de eerbaarheid op diezelfde persoon tussen veertien en zestien jaar. Het is logisch in die problematiek. U weet dat een kind onder de zestien jaar geen toelating kan geven om seksuele contacten te hebben. Wanneer dat toch gebeurt, niet met geweld, maar met de toestemming van een kind tussen veertien en zestien jaar, dan is het geen verkrachting maar aanranding van de eerbaarheid. Seksuele daden met een kind van minder dan veertien jaar worden altijd gecatalogeerd als verkrachting.

In de marge, over seksuele meerderjarigheid heb

ik een slide bij over de Europese situatie. In Portugal is het veertien jaar, bij ons zestien jaar. Soms geef ik een gastcollege in de universiteit van Leuven. Ik vraag dan altijd, als een soort van update, aan de achttien- tot twintigjarigen wat zij van die leeftijd vinden. Zij vinden zestien jaar een prima leeftijd voor de seksuele meerderjarigheid.

Vijf jaar gevangenisstraf en een euro schadevergoeding aan het slachtoffer. Wij hadden ook een feit van het bezit van die beelden, maar door een procedurefout was er een vrijspraak.

Meerdere aanrandingen van de eerbaarheid op een slachtoffer van vijftien. Vrijspraak wegens gebrek aan bewijzen.

Uit de praktijk blijkt dat onderzoek naar zedenfeiten in de meeste gevallen steunt op de uitspraak van het slachtoffer dat zegt "hij heeft het gedaan", tegenover de dader of de verdachte die zegt "ik heb het niet gedaan". Die onderzoeken vragen tijd en professionalisme.

Ik zal het nog even hebben over het verhoor van minderjarigen, als dat kan, mevrouw de voorzitter.

Ik zal mij ter zake heel sterk moeten beperken, wil ik niet enkele uren aan de gang blijven.

Normaal moet het kind slechts één keer zijn verhaal doen. Het kan zijn dat het meerdere malen gebeurt, maar de bedoeling is dat het slechts eenmaal gebeurt. De betrokkenen kunnen dan de video gebruiken voor analyse. Ook heel belangrijk is dat iedere discussie omtrent de wijze van het verhoor wordt vermeden of juist niet, want alle vragen zijn duidelijk op dvd opgenomen.

Als iemand over een trauma praat en de onderzoeker verliest steeds oogcontact, dan is dat niet bevorderlijk voor de goede relatie tussen het kind en de politiemans.

Op de foto ziet u een onthaalkamer, waar het kind een beetje kan acclimatiseren, zoals wij dat noemen. U ziet er speelgoed. U ziet er ook een gemakkelijke zetel voor de persoon die het kind begeleidt.

Op de volgende foto ziet u de verhoorkamer, die sober maar warm is ingericht. Ik hoor misschien mensen zich afvragen waar het speelgoed naartoe is. Er is geen speelgoed. Er zijn ook geen snoepjes. Er zijn geen snoepjes, omdat diezelfde snoepjes ook door de misbruiker worden gebruikt, om het kind te kunnen misbruiken. Wij proberen het risico te vermijden dat het kind zegt: "Alweer

zo iemand.” Ik geef een voorbeeld waarom er geen speelgoed staat. Als u met uw kind speelt, bent u de koning en is zij de prinses. Als u met een kind praat, bent u de papa en is zij de dochter. Wij proberen door het ontnemen van het speelgoed dat het kind denkt dat het speelt en dat het dan ook kan fabuleren.

Op de volgende foto ziet u de regiekamer, waar alles wordt opgenomen en waar zowel de onderzoeksploeg, de regisseur als de psycholoog met de verhoorder in contact staan.

Ik zal een beetje vlot over de cursus gaan, zodat ik niet te veel tijd verlies.

Er zijn drie pijlers. De eerste pijler is uiteraard “respectvol”. Het is bijna een schande dat wij “respectvol” in de pijler moeten zetten. Ik hoop dat iedereen door de politie respectvol wordt behandeld. De tweede pijler is “gefaseerd” of in fases. De derde pijler is “niet suggestief”. Zoals ik al zei, is het voor een kind erg belangrijk om niet suggestief te worden verhoord.

Ik geef nog een leuk voorbeeld over de Canadese opleiding. Ik zal gewoon dat voorbeeldje er nog uitenemen, om jullie de complexiteit uit te leggen. Daarna zal ik mij ervan onthouden nog meer praktijkgevallen aan jullie te vertellen.

Men heeft in Canada kinderen verteld dat een meisje – als u de beelden volgt, ziet u het meisje – op haar fiets rijdt. Er steekt een hond de straat over. Het meisje rijdt tegen een boom. De verpleegster komt en het meisje heeft een been gebroken. Men zegt vervolgens aan politiemensen dat het voorgaande aan kinderen is verteld en dat zij voor hun eindexamen op een niet-suggestieve, gefaseerde en respectvolle manier moeten proberen het verhaal uit het kind te krijgen. “Krijgen” is eigenlijk al een fout woord.

Maar men had dit verhaal verteld aan de kinderen: men had aan de kinderen verteld dat er een meisje was op een fiets, de hond stak over, het meisje reed tegen een verkeersbord – niet tegen een boom, maar tegen een verkeersbord – de verpleegster kwam en het been van het meisje was gebroken. Als u ziet hoe politiemensen dan midden in hun eindexamen... Het gaat heel goed tot het meisje ergens tegen rijdt. Dat kind zegt dan: het reed tegen een verkeerspaal. En dan vraagt de politiemans: heeft dat verkeersbord ook takken? Zijn er blaadjes aan dat verkeersbord? Groeien er appelen aan dat verkeersbord? Ik geef maar een van de moeilijkheden weer bij het verhoren van minderjarigen. Als men voorkennis

heeft van het dossier, wat er precies is gebeurd, dan moet men zich ervoor hoeden het kind bij de hand te nemen en in zijn eigen scenario te beginnen denken: dit is wat ik wil op het audiovisueel verhoor.

Voilà, er was een meisje van twaalf die getuige was van misbruik. Ze zei dat haar buurman het gedaan had. Als wij dat meisje goed hadden verhoord, bleek dat eigenlijk haar vader te zijn. Zij was zeer loyaal aan haar vader. Zij wou dat het misbruik stopte. Zij wou een signaal geven aan haar vader. En zij beschuldigde de buurman om onrechtstreeks aan haar vader een signaal te geven: stop daar mee! U moet natuurlijk maar de buurman zijn die beschuldigd wordt.

De vertrouwenspersoon. Ik dacht, mevrouw de voorzitter, dat er ook vragen waren over de vertrouwenspersoon van het kind en of die al dan niet meekomt. Er is in een vertrouwenspersoon – daar wordt vaak een fout mee gemaakt – voorzien door de wetgeving, maar het is het kind dat de vertrouwenspersoon kiest en niet de ouders of de burgerlijk aansprakelijken. Er zijn een aantal risico's aan verbonden. Ik moet u zeggen: als wij aan het kind vragen of het er iemand bij wil, gaan wij daar uiteraard op in. Het risico is evenwel dat er een verschil is tussen het verhaal dat het kind aan zijn mama verteld heeft en het verhaal dat echt gebeurd is. Meestal zijn de feiten erger dan het kind aan zijn moeder verteld heeft. Wanneer de moeder dan als vertrouwenspersoon in de verhoorruimte zit, is het kind eigenlijk meer bezig met “wat heb ik tegen mijn mama verteld”, dan met wat er eigenlijk effectief is gebeurd.

Dat is ook nog een mooi voorbeeldje, maar ik had jullie beloofd om geen voorbeelden meer te geven.

Dat is hoe een verhoorlokaal er moet uitzien.

Wij zijn ook heel eerlijk tegen het kind. Wij krijgen van het kind op het einde van het verhoor veel lastige vragen. Wat gebeurt er nu met nonkel Willy? Had ik het niet gezegd, dan was er toch geen onderzoek gebeurd? Men komt heel mooi naar de altijd terugkerende reflex van slachtoffers, het schuldgevoel.

Ik heb dat trouwens ook bij ouders. Als ik ouders tegenkom die geen ouder zijn van een misbruikt kind of die het niet weten, dan hoor ik soms zeggen: “Mijnheer, als het mijn kind was, dan zou ik wel het recht in eigen handen nemen en daar wil ik een paar jaar voor in de bak gaan zitten.” Ik

weet niet of jullie dat horen, maar ik hoor dat geregeld.

De praktijk zegt het anders. Als ik ouders in mijn bureel krijg, hebben ze heel veel schuldgevoel – en dan mag ik dat honderd keer uitleggen –, omdat zij zichzelf gefaald voelen in hun essentiële opdracht om hun kinderen te beschermen.

Hier ga ik over. Dat is de ministeriële rondzendbrief.

Het is alleen de procureur of onderzoeksrechter die een verhoor kan bepalen. Dat is misschien ook een suggestie voor jullie. Wij zien in het cijfermateriaal dat heel wat kinderen misbruikt worden. Als wij dan bekijken hoeveel kinderen audiovisueel worden verhoord, dan zien wij dat dat een pak minder is. Wij zouden eigenlijk met de kinderverhoorders ten lande graag hebben dat een kind dat zich aanmeldt in het politiebureau, automatisch audiovisueel wordt verhoord.

De toestemming van de ouders is ook niet vereist. Mensen vragen mij dat veel. Ik hoop dat de tijd voorbij is dat wij met de politiewagen een kind uit de klas moeten halen om verhoord te worden. Bij ons gebeurt het in elk geval niet meer. Ik heb zo de indruk dat het nergens meer gebeurt.

Voor het audiovisueel verhoor vragen wij toestemming aan iemand die meer dan twaalf jaar is. Wij gaan het kind inlichten als het minder dan twaalf jaar is.

Ik ga hier vlug over. Ik had beloofd om niet meer uit de praktijk te praten.

Niet-suggestief. Dat zijn uitspraken van kinderen. Als men vroeg aan het kind: “Wie is nonkel Willy, wat is zijn slurf,” – niet-suggestief – “wat is er gebeurd en wat vond je niet plezant”, dan blijkt die slurf zijn neus te zijn. Iedereen in het regielokaal dacht hier al dat het over seksueel misbruik ging. U ziet dat het zeer complex is.

Ik zal jullie ook deze PowerPoint geven en ook mijn telefoonnummer of mijn e-mailadres.

Ik ga nog heel even de preventie aanraken. Ik denk dat u daar ook mee bezig bent. Er wordt veel over gepraat en ik ben geen pedagoog, dus ik ga er gewoon vanuit de praktijk wat over vertellen. Van tijd doe ik eens een voorstelling bij een oudercomité of een serviceclub. Ik begin dan eigenlijk altijd met te vragen wie er kinderen tussen tien en dertien jaar heeft. Dan zijn er meestal een aantal. Als ik dan een paar

eenvoudige vragen stel over het internet, dan blijkt dat de kennis van ouders over het internet zeer beperkt is. Wij moeten niet alleen aan preventie doen bij de kinderen, maar ook bij de ouders. Ik zeg dan ook altijd tegen de ouders dat ze hun kind ook niet met de fiets op de openbare weg sturen zonder de verkeersregels en de gevaren te kennen. Doe dat dan ook niet op het internet. Als ik zo de draad mag nemen van die slachtoffers, merk ik ook dat wij met een groep...

Ik zal eigenlijk eindigen met twee zaken te zeggen over preventie. Er valt echter een heleboel over te zeggen. Een kind maak je weerbaar of maak je niet weerbaar. Een kind alleen voor pedofilie weerbaar maken is onmogelijk. Een mooie uitspraak om die preventieproblematiek af te sluiten. Ik citeer een verantwoordelijke van het Amerikaanse Child Focus. Ik weet dat het een Phil Bosmansgehalte heeft. Hij zei: voor mij is preventie dat wij als ouder, als het enigszins mogelijk is, iedere dag tegen onze kinderen moeten zeggen dat we ze graag zien en dat we fier op hen zijn, want anders doet iemand anders het misschien. Ik vond dat een mooie uitspraak waarmee ik wil afsluiten, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u voor uw toelichting.

Je vous remercie pour votre exposé. Je vais maintenant passer la parole aux membres de la commission pour qu'ils vous posent des questions qui – je le suppose – seront nombreuses. Nous savons que vous avez reçu beaucoup de victimes de faits passés qui n'étaient plus des mineurs. Nous aimerions connaître votre point de vue et essayer de comprendre pourquoi il a fallu autant d'années pour qu'elles se manifestent.

Renaat Landuyt: Mevrouw de voorzitter, collega's, mijnheer De Waele, mijn vraag ligt in de lijn van onze opdracht, namelijk het zoeken naar de remmingsmechanismen en de redenen waarom slachtoffers zich in het verleden mogelijk minder geuit hebben dan vandaag. Ziet u, na bijna zestien jaar ervaring met de cel Pedofilie, een evolutie en welke remmende factoren ziet u voor de aangifte van dergelijke feiten?

Peter De Waele: Mevrouw de voorzitter, mag ik die vraag direct beantwoorden?

La présidente: Chaque parlementaire vous posera deux questions, puis vous répondez et l'on vous interpellera en cours de réponse. Il faudra donc prendre note des différentes questions. Cela dit, nos deux secrétaires pourront vous aider pour cela.

Valérie Déom: Vous nous avez longuement parlé des auditions concernant les enfants mais comme Mme la présidente l'a dit, des victimes adultes sont également venues vous trouver. Dans ces dossiers d'abus sexuels, l'écoulement du temps joue grandement sur la question des preuves. Vous avez expliqué comment cela se passait pour un mineur mais qu'est-ce qui se passe pour les victimes pour lesquelles les faits se sont déroulés il y a assez longtemps? Comment intervenez-vous? Quelles informations leur donnez-vous? Quels faisceaux d'éléments probants considérez-vous pour décider du suivi du dossier ou de l'enquête?

Par ailleurs, des associations de victimes, des représentants des victimes ou des avocats nous ont fait savoir qu'ils ont reçu des témoignages de la part de policiers qui auraient subi des pressions de certaines personnes – de leur hiérarchie ou pas, ce n'est pas encore exactement déterminé – pour qu'ils fassent disparaître certains éléments ou qu'ils modifient certains PV d'auditions. Vous-même avez-vous fait l'objet de pressions de la part d'une autorité, quelle qu'elle soit, Église, police, justice ou autre? Certaines réactions de ces autorités vous ont-elles semblé inappropriées? Avez-vous subi des critiques injustifiées de votre travail? Grâce à des contacts avec d'autres policiers, avez-vous pu constater des irrégularités, des fautes graves dans d'autres affaires?

Daphné Dumery: In een van de vorige getuigenissen hebben wij het schrijnende verhaal gehoord dat politieagenten pas de verklaringen van een kind mogen doorsturen naar het parket wanneer zij honderd procent zeker zijn dat het kind de waarheid vertelt. Ik was daarvan nogal aangedaan, want als een kind van vier jaar, vijf jaar, zes jaar of zelfs ouder iets vertelt, ook al doet het dat op zijn manier, dan moet dat ernstig genomen worden. Ik heb dat zelf reeds nagevraagd, want het komt eigenlijk uit mijn eigen regio, en dat is blijikbaar juist.

Ik zou graag uw reactie kennen, want u geeft opleiding aan politieagenten. Volgende week krijgen wij de parketten over de vloer en ik zal dan zeker die vraag stellen.

Een andere vraag sluit aan bij wat mevrouw Déom zei. Het gaat over die gezagsrelatie. U had het meer over de individuele pedofiel en niet over een systeem. Ik kan mij echter voorstellen – ik heb hier ook een aantal verhalen gehoord – dat wanneer men spreekt over bijvoorbeeld een

internaat, over het bisdom of over de sportvereniging, dat dan de reputatie van die organisatie belemmerend werkt om aangifte te doen en dat daarmee slachtoffers onder druk worden gezet. Ik zou ook graag uw ervaring daarover kennen.

Olivier Deleuze: Je vous remercie pour cet exposé: visiblement, ce que vous faites est non seulement pénible, mais aussi très spécialisé.

Est-ce toujours la même section de la PJ qui interroge dans de tels cas? Existe-t-il une section spécialisée? Comment vos services s'organisent-ils pour que ce soit bien la section *ad hoc* qui prenne l'affaire en charge?

Au sujet des règles concernant internet, vous dites qu'on ne conduit pas une voiture sans connaître le Code de la route et qu'on ne met pas non plus ses enfants devant internet sans les mettre en garde... Ces règles existent-elles ou bien ne s'agit-il que de bon sens? Si elles existent, il serait bien de les connaître. De quelle manière les rendez-vous publiques?

Raf Terwingen: Mevrouw de voorzitter, ik denk dat de feiten waarmee wij ons hier vooral bezighouden, feiten van plaatselijke orde waren. Mijnheer De Waele, ik heb heel veel respect voor uw expertise en voor hetgeen u ons heeft meegedeeld. De feiten waar wij naar zoeken, zijn echter vooral de feiten die bij de lokale politie terechtgekomen zijn en niet zozeer bij uw cel, als ik het goed begrijp. Uw cel is een federale cel, die veeleer de gespecialiseerde misdrijven, de netwerken en dergelijke in kaart brengt.

Zijn wij hier op de juiste plaats voor het voorwerp van ons onderzoek, waarin het gaat over het plaatselijke misbruik, vooral in de kerkelijke sfeer? Dat is namelijk de plaats waarover wij moeten spreken. Zitten wij goed bij u of hebt u eventuele suggesties waar wij dat verder kunnen onderzoeken? Ik heb namelijk het gevoel dat u vooral het overkoepelende, de grote netwerken doet. Hier overstijgen wij het lokale verhaal een beetje, terwijl wij misschien vooral daar moeten zoeken. Wat is uw idee daarover?

Mijn tweede vraag sluit een beetje aan op de vraag van de heer Landuyt. Ik denk dat u heel goed aangetoond hebt dat er een professionalisering gaande is, met name onder uw leiding, van de manier waarop pedofiele zaken aangepakt moeten worden. Ik begrijp goed dat dit zo is op het federale niveau, waar het gaat over de grotere netwerken, maar is die professionalisering

ook op lokaal niveau merkbaar? Hoe gaat men plaatselijk daarmee om?

U, als docent op dit gebied voor politieagenten, kunt goed oordelen over de plaatselijke politieagenten. U zegt zelf dat u tot uw schade en schande soms moet vaststellen dat er klachten niet goed of onvolledig worden genoteerd of dat de slachtoffers niet echt goed worden ondervraagd of opgevangen. Hoe moeten wij daar ingrijpen om dat te verbeteren? Er zijn natuurlijk cursussen en u zegt dat de ouders wakker geschud moeten worden. Ik ga daarmee helemaal akkoord. Ik denk dat dit heel goed is, maar de politieagenten krijgen in eerste orde met de lokale feiten te maken. U bent gespecialiseerd op federaal niveau, maar wij zoeken veeleer lokaal. Hoe kunnen wij daar de zaken beter laten draaien?

Marie-Christine Marghem: Monsieur, je vous remercie pour votre exposé très intéressant, vivant et professionnel.

En ce qui concerne l'expérience que nous avons ici, nous avons entendu trois associations principales, celle de M. Rik Devillé que vous connaissez, l'ASBL Incest Misbruik Limburg et l'association SOS Inceste Belgique. Les trois nous ont dit plus ou moins les mêmes choses. C'est assez interpellant par exemple d'entendre dans la bouche de M. Devillé que les enquêteurs sont parfois remplacés par d'autres qui ne connaissent pas le dossier au moment où la victime dépose une plainte, qu'un dossier abus sexuel est pris en charge par un enquêteur de la section fraude avec l'enquêteur qui est invité par son chef de retirer telle ou telle phrase d'un PV d'audition, que les enquêtes sont mal menées.

Par conséquent, à côté de votre travail qui est spécialisé, très centralisé, mais en même temps qui porte sans doute un regard sur l'ensemble du territoire belge, avez-vous connaissance de manquements dans d'autres arrondissements? Votre souhait ne serait-il pas – j'ai cru le comprendre à travers vos propos – que le travail que vous développez dans la cellule où vous êtes soit étendu systématiquement à tout le territoire?

Pourquoi dis-je cela? Parce que j'en viens à ma deuxième question. Les deux autres associations voudraient que l'enregistrement et le traitement des plaintes d'abus sexuels se fassent toujours de façon uniforme sur le territoire par audition vidéo filmée et qu'il y ait une mise à l'instruction systématique de ce type d'abus pour que les victimes aient le sentiment d'être reconnues, d'une

part, par un accueil approprié, avec les auditions vidéo filmées pour les mineurs et, d'autre part, parce qu'une mise à l'instruction donne un sentiment de reconnaissance d'une gravité plus importante de l'infraction commise. Pensez-vous qu'il serait intéressant de généraliser ces pratiques?

Carina Van Cauter: Mijnheer De Waele, u hebt gezegd dat het niet aan de politie toekomt om te oordelen of feiten al dan niet verjaard zijn. Begrijp ik daaruit, wanneer er u feiten ter kennis gebracht worden of wanneer u feiten kunt opsporen, dat er sowieso een onderzoek moet gebeuren, en dat nadien de magistraat erover oordeelt of de feiten al dan niet vervallen zijn door verjaring?

Hoe staat u dan ten opzichte van de afspraken die gemaakt zijn tussen het College van procureurs-generaal en de commissie-Adriaenssens? Aan de commissie-Adriaenssens werd blijkbaar het recht gegeven om te beslissen welke dossiers al dan niet bezorgd moesten worden aan het parket. Professor Adriaenssens zei ons dat het al dan niet verjaard zijn van de misdrijven naar zijn aanvoelen toch een van de criteria was waarop hij en zijn commissie zich hebben gebaseerd. Hoe staat u daar tegenover?

Ten tweede, u zegt dat de wijze waarop wij vandaag pedofielen opsluiten, zonder behandeling, veeleer aanleiding zou geven tot recidive. Misschien druk ik uw woorden nu te sterk uit, maar ik meen te begrijpen dat u suggesties hebt voor een betere bestraffing en opvolging van pedofielen. Ik meen te begrijpen dat opsluiting alleen geen goede zaak is, maar dat die mensen begeleid moeten worden. Hoe ziet u dat concreet?

Als u spreekt over registratiemodellen, begrijp ik het dan goed dat pedofielen eigenlijk levenslang zouden moeten worden gevolgd, tenzij op een of andere manier – ik weet niet hoe – vastgesteld kan worden dat het over is, dat men geen pedofiel meer is? Kan dat of kan dat niet? Welke suggesties hebt u voor betere opvolging en bestraffing?

Christian Brotcorne: Monsieur l'inspecteur principal, je vous remercie pour votre exposé et les suggestions que vous avez formulées. Vous avez beaucoup insisté sur la formation des policiers. D'autres collègues ont déjà abordé ce sujet.

Les membres de cette commission s'étonnent du fait que peu de victimes osent recourir à la justice. Souvent le premier contact avec cette dernière

s'effectue au commissariat de police. Il est donc important que l'accueil soit de qualité et que les victimes, notamment mineures, puissent avoir affaire à de véritables professionnels.

Vous avez fait part de l'expérience de la police fédérale, en particulier à votre niveau. Les mêmes pratiques sont-elles en vigueur dans tous les arrondissements judiciaires? Comme l'a évoqué mon collègue Raf Terwingen, qu'en est-il au niveau des zones de police locale? En effet, c'est souvent la police locale ou de proximité que les gens connaissent le mieux et à qui ils s'adressent. Dans des situations telles que celles qui nous occupent, le même effort est-il consenti en matière de professionnalisation?

En outre, au-delà de l'écoute des victimes, avez-vous mis sur pied une manière de les informer des aides matérielles et psychologiques auxquelles elles ont droit? Cela fait-il partie de votre mission?

Sophie De Wit: Mijnheer De Waele, dank u voor uw uiteenzetting. Ik heb nog twee vragen.

Ten eerste, bij het begin is er gezegd dat er een zeer groot *dark number* is. Er moet eerst een aangifte zijn. Ik meen dat er vaak binnen organisaties zoals jeugdverenigingen, scholen, of wat dan ook, eerst een gerucht loopt. Er is een vermoeden, er is een verhaal. Hebt u er zicht op of en hoe de politie dan proactief optreedt? Doet men dan iets? Het gaat uiteindelijk niet om een klachtmisdrijf. Als zoiets de politie ter ore komt, wordt er dan ook actie ondernomen? Is er in de actie van de politiediensten een evolutie merkbaar?

Ik heb nog andere vragen, maar ik hoop dat die straks nog ter sprake kunnen komen.

Ten tweede, u gaf aan dat het nuttig zou zijn daders te volgen, daar zij in de gevangenis weinig behandeling krijgen. Ik meen dat een en ander te maken heeft met een project van 1999, dat nog altijd niet is goedgekeurd. Via een koninklijk besluit zou men het POKO oprichten. De bedoeling was zulke mensen te begeleiden in de gevangenis.

U gaf al aan dat de daders gevolgd moeten worden. Dan zullen er natuurlijk in de privacywetten en de internetwetten wijzigingen moeten gebeuren. U gaf ook de suggestie dat audiovisuele verhoren niet langer enkel op bevel van het openbaar ministerie of van de onderzoeksrechter zouden gebeuren. Meent u dat

de wetgeving voor het overige adequaat is om alles op een gepaste manier aan te pakken? Ik denk bijvoorbeeld aan de meldingsplicht en het beroepsgeheim. Misschien moet ook de misdrijfkwificatie aangepast worden, alsook de verjaringstermijn. Daar had ik graag uw visie over gehoord.

Stefaan Van Hecke: Mijnheer De Waele, ik dank u voor uw interessante uiteenzetting. Vele collega's hebben al vragen gesteld over uw ervaringen met druk die wordt uitgeoefend op onderzoeken. Dat is een rode draad die door onze werkzaamheden loopt. Het was ook mijn belangrijkste vraag. Ik wil daar enkele vragen aan toevoegen.

Ten eerste, hebt u ervaring met wat ik zal noemen "ongeoorloofde contacten" die op een bepaald ogenblik ontstonden, tussen bijvoorbeeld – de commissie is daar nu mee bezig – de kerkelijke hiërarchie en de politionele of de gerechtelijke hiërarchie? Merkt u misschien dat er boven uw hoofd iets gebeurt, waarna u dagen of weken nadien ervaart dat er blijkbaar iets is afgesproken wat een zekere impact heeft op het onderzoek?

Ik vraag u natuurlijk niet naar feiten van dertig of veertig jaar geleden. Merkte u zulke druk in de vijftien of zestien jaar dat u actief bent? Hebt u daar concrete ervaringen mee?

Ten tweede, er is al gewezen op de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk, met de heer Devillé, de heer Bethune, enzovoort, die daar al jarenlang aan werken. Ik heb begrepen dat zij vaak het initiatief nemen en met informatie komen, onder andere bij u, omdat u toch enige bekendheid hebt in dergelijke zaken.

Wat is uw inschatting wanneer u informatie krijgt van organisaties als de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk? Kunt u zeggen dat zij over het algemeen goed geïnformeerd zijn en dat het om concrete en betrouwbare informatie gaat? Is hun werk een hulp geweest voor u, of eerder niet? Ik zou graag uw appreciatie ter zake kennen.

Bert Schoofs: Mevrouw de voorzitter, ook ik wil de heer De Waele danken voor zijn deskundige en omstandige uiteenzetting.

U hebt de daderproblematiek onder de aandacht van de commissie gebracht. Tijdens de vorige legislatuur werd in dit Parlement een aantal wetsvoorstellen ter zake behandeld. Daarin werden tal van maatregelen voorgesteld om de daders meer gericht aan te pakken en te

begeleiden.

Er was een hele discussie over een woonverbod – wat vindt u daarvan? –, over vrijwillige chemische castratie, over de mogelijkheid voor burgers om inlichtingen te nemen bij de politie, bijvoorbeeld in een bepaalde perimeter een of meerdere veroordeelde seksuele delinquenten wonen, en over verjaringstermijnen.

Ook zou 50 % niet hervallen indien men de gepaste begeleiding zou krijgen. Hebt u daarvan kennis? Er zou daaromtrent een onderzoek bestaan. Kunt u dat bevestigen of beschikt u over meer informatie? Dat was een eerste reeks vragen.

Een tweede reeks vragen betreft de valse aangiften, die nog niet aan bod waren gekomen. Welke ervaringen hebt u daarmee? U hebt zestien jaar ervaring, dus u hebt niet alleen het post-Dutrouxtijdperk meegemaakt, maar ook het pre-Dutrouxtijdperk. Hebt u kunnen vaststellen dat er meer valse aangiften werden gedaan? Is er dan een bepaalde typologie, zoals bijvoorbeeld ex-partners die mekaar op die manier het leven proberen zuur te maken?

Thierry Giet: Monsieur De Waele, je voudrais connaître votre façon de procéder lorsque la victime souhaite conserver l'anonymat. Avez-vous une pratique personnelle? Existe-t-il et où y a-t-il des instructions générales à cet égard?

Dans le cadre de telles infractions – je ne connais plus exactement la législation –, avez-vous déjà dû appliquer la notion de témoin anonyme?

La **présidente:** Je vais clôturer en vous demandant de donner à la commission le projet dont vous avez parlé: il s'agissait d'un projet avec les clubs de sport et Child Focus. Vous avez parlé aussi d'une certaine charte, d'une Child-Safe, pour les clubs de jeunesse, les clubs sportifs, etc. Il serait intéressant d'en disposer. Je ne crois pas que la commission la possède; or il s'agit d'un document important qui pourrait nous servir. En effet, on y parle des abus dans toutes les relations d'autorité. Votre expérience nous intéresse. Pouvez-vous nous la communiquer?

Il est vrai que, après avoir entendu certaines victimes qui sont venues nous parler, qui nous ont donné des témoignages écrits, après avoir entendu M. Rik Devillé, et même après avoir entendu certains avocats, vous êtes un peu "la" personne de référence. C'est-à-dire – et je vous le dis ici, car je crois que c'est ainsi que la

commission l'a ressenti –, qu'ils ont une confiance très forte en vous; toutes ces anciennes victimes, aujourd'hui des adultes et plus des enfants, vous font confiance.

Comment un homme peut-il ainsi symboliser la confiance alors que ces personnes n'ont jamais fait confiance en la justice, en d'autres policiers, ne veulent pas aller dans leur propre arrondissement, dans leur propre police locale, aussi pour une raison de proximité? Comment avez-vous fait pour la susciter?

On sait que vous avez auditionné beaucoup de ces victimes de l'époque, que vous avez établi beaucoup de procès-verbaux. J'aimerais avoir votre sentiment sur ces PV et sur ces récits.

Par ailleurs, après vos 16 ans d'expérience - ce qui est bien long -, pensez-vous que dans le passé, selon les dires aussi de certains hommes d'Église, les abus sexuels étaient passés sous silence? En effet, il existait une certaine culture, un certain tabou à l'égard des abus sexuels, et particulièrement des abus de la part de certaines personnes. Je ne parle pas des prédateurs qu'on ne connaît pas, qui sont peu nombreux; vous nous avez donné les statistiques tout à l'heure. Majoritairement, il s'agit de personnes de confiance, qui étaient, par exemple, les gens de l'Église, dans les internats, dans les écoles, et les parents. De ce fait, le traitement était-il tabou et, comme dans l'Église, ces faits étaient-ils passés sous silence ou classés sans suite, sans procès-verbal?

Pensez-vous que cette culture existait dans la police? Qu'il ne fallait surtout pas porter atteinte à la réputation de certains hommes qui avaient commis ces faits?

Nous allons suspendre la séance pendant cinq ou dix minutes, pour classer les questions.

Peter De Waele: Ik wil al zeggen dat ik een aantal vragen zal moeten verwijzen naar de hoorzitting met gesloten deuren, omdat ik er dan vrijer over kan praten.

De openbare commissievergadering wordt geschorst van 15.56 uur tot 16.14 uur.

La réunion publique de commission est suspendue de 15.56 heures à 16.14 heures.

La **présidente:** Chers collègues, je propose que nous poursuivions nos travaux. Serait-il possible qu'un huissier prévienne les parlementaires de la reprise de la séance, de manière à ce que ceux

qui ont posé des questions entendent les réponses? Cela me semble important. Il n'y a apparemment pas d'huissier en salle.

Peter De Waele: De eerste vraag ging over wanneer een meerderjarig slachtoffer aangifte doet, hoe wij dat behandelen. Zoals ik al zei, is het niet aan de politiemans om te oordelen of een zaak verjaard is of niet. Wij doen het volgende in ieder geval en ik zou een oproep willen doen aan alle politiemensen om het ook zo te doen. Iedere politieagent wordt geacht iedere aangifte te noteren. Ik hoor soms verhalen van mensen die zich aanbieden bij politie X terwijl de feiten gebeurd zijn in een andere gemeente of op een andere plaats. Dan nog hoort de politiemans de aangifte te noteren.

Ik zeg u dat het in verband met de verjaring trouwens niet zo'n simpele berekening is wanneer een feit al of niet verjaard is. Men zit daar met verschillende wetgevingen die met elkaar moeten verbonden worden om alzo na te gaan of iets al dan niet verjaard is.

Wat doen wij dus met een slachtoffer dat meerderjarig is? Wij gaan het ontvangen. Wij vragen ook altijd aan slachtoffers om, als het kan, telefonisch een afspraak te maken, zodat de politiemans die het verhoor moet doen in de nodige tijd voorziet om het verhoor te laten plaatsvinden. Ik denk dat zo'n verhoor zeer gedetailleerd moet zijn of in ieder geval gedetailleerd moet zijn als het slachtoffer dat wil. Wij worden immers van tijd tot tijd geconfronteerd met meerderjarige slachtoffers die wel hun verhaal willen doen en het eigenlijk hun taak vinden om andere mensen te moeten beschermen, omdat zij zelf niet meer in deze omstandigheid naar die dader toe beschermd moeten worden, maar wel andere mensen, met wie de dader op dat ogenblik nog contacten heeft. Wij gaan dus eigenlijk proberen in zo'n goed mogelijk klimaat de meerderjarige slachtoffers te verhoren. Van tijd tot tijd laten wij ons bijstaan door de maatschappelijk werker die voorzien is op politieniveau. Wij gaan het verhoor afmaken via een proces-verbaal en dat dan voorleggen aan de procureur des Konings. Het is eigenlijk de procureur des Konings die dan beslist welke onderzoeksdaaden er nog moeten gesteld worden.

Ik moet u zeggen: het is mijn ervaring met het parket van Brussel dat, wanneer er feiten verjaard zijn, zij toch nog onderzoeksdaaden bevelen en laten nagaan waar de verdachte momenteel woont of verblijft en wat zijn activiteiten zijn. Ik moet u zeggen dat wij dat beroepshalve niet doen; wij doen de aangifte, wij proberen dat zo

gedetailleerd mogelijk te doen, met zoveel mogelijk respect, ook met doorverwijzing. Bijvoorbeeld in Brussel heeft men een samenvatting gemaakt van de sociale kaart van Brussel en wij kunnen eigenlijk iedereen de doorverwijzingsadressen geven, maar voor de rest wachten wij dan op opdrachten die de procureur des Konings ons toebedeelt. Ik weet niet of dat een voldoende antwoord is, mijnheer Landuyt?

Renaat Landuyt: Mijn vraag is erop gericht om effectief te weten – en sommigen hebben het nog duidelijker gesteld – of u al dan niet een rem, een verkeerd contact of enige druk voelt. Nogmaals, naast het feit dat het op zich een grote stap is om een klacht neer te leggen, is de grote vraag waar de problemen beginnen, eens men die grote stap wil zetten. Dat is de grote vraag waarop wij een antwoord zoeken. Wat is uw standpunt, rekening houdend met uw ervaring?

Peter De Waele: Ik ga die vraag doorschuiven naar later, als dat goed is.

Renaat Landuyt: Als ik even mag? U bedoelt naar later, naar de gesloten vergadering?

Peter De Waele: Ja.

Renaat Landuyt: Er is ook enig maatschappelijk belang verbonden aan het feit dat men op een anonieme wijze al dan niet bevestigt dat dergelijke fenomenen zich voordoen. Verwijzen naar een gesloten vergadering, dat kan het ene, maar ook het andere signaal zijn, in die zin dat het zodanig erg is dat men het achter gesloten deuren wil geven.

Peter De Waele: Uiteraard, maar ik probeer mij te houden aan mijn beroepsgeheim of in ieder geval om de mensen die mij in vertrouwen nemen of de procedure waar ik notie van heb, zo vertrouwelijk mogelijk te behandelen ten aanzien van u.

Carina Van Cauter: U zegt dat u een proces-verbaal opstelt en dat overmaakt aan de procureur des Konings of aan de onderzoeksrechter, en dat u dan verdere vorderingen afwacht van de onderzoeksrechter of de parketmagistraat. Naar uw ervaring, speelt men kort op de bal? Daarmee bedoel ik of het uw ervaring is dat men echt zoekt naar de waarheid en u verder instructies geeft om het onderzoek ten gronde uit te putten? Of is het uw ervaring dat men soms de zaken laat zoals ze zijn, als het niet voor de hand ligt dat men nog verder gaat graven in een bepaald dossier, dat men het maar laat waar het is en dat u eigenlijk

wel verder zou willen onderzoeken, maar dat u de instructie niet krijgt en u het uiteraard zelf op eigen initiatief niet kunt doen? Dan heb ik het niet alleen over de feiten van seksueel misbruik, maar eventueel onderzoek naar mededaderschap, schuldig verzuim. U kunt, naar ik aanneem, niet zelf het initiatief nemen, maar wordt u voldoende gevorderd om het dossier tot op het bot uit te spitten?

Peter De Waele: De voortzetting van een onderzoek heeft ook te maken met de gedrevenheid van politiemensen en magistraten. Als men de aangifte zeer gedetailleerd noteert met alles erop en eraan, dan is het bijna onmogelijk voor een magistraat om daar geen gevolg aan te geven.

Carina Van Cauter: Tenzij men natuurlijk niet de intentie heeft om de waarheid te vinden.

Peter De Waele: Dat klopt, mevrouw. Dat is misschien een voordeel van de gerechtelijke politie van Brussel. Wij hebben al jarenlang professionele relaties met het plaatselijke parket, waarbij het niet zelden is dat wij in de plaats van een proces-verbaal op te sturen wij bij de magistraat aankloppen en het proces-verbaal overhandigen en ofwel suggesties doen in ons proces-verbaal – wij vinden het wenselijk dat die verhoord wordt, wij vinden het wenselijk dat dit nagegaan wordt – maar het gebeurt ook...

Carina Van Cauter: Dat was mijn vraag. Is het uw ervaring dat jullie dan de ruimte krijgen om verder onderzoek te verrichten of is het uw ervaring eerder dat u al eens wordt geremd?

Peter De Waele: Ik moet u zeggen, maar dat is mijn persoonlijke ervaring, dat tot op heden de zedenmagistraten van Brussel heel actief zijn. Wanneer wij voorstellen doen, die zij natuurlijk moeten confirmeren want anders speelt de politiemagistraat en dat is ook verkeerd in de democratie, is het zo dat wij de nodige opdrachten wel krijgen.

Marie-Christine Marghem: Sous réserve de ce que vous pouvez dire à huis clos sur la manière dont les enquêtes peuvent parfois être menées, s'il y a ou non des pressions, j'aurais voulu avoir votre avis sur les chiffres que nous avons reçus et qui valent ce qu'ils valent. L'ASBL Incest Misbruik Limburg dit que les dossiers d'abus sexuels sont classés sans suite dans 90 à 95 % des cas, en relevant notamment qu'il s'agit toujours d'un problème de preuves. Comme vous l'avez dit vous-même, souvent, la victime dénonce les faits

et l'abuseur nie et il n'y a presque jamais pas de preuve matérielle. Donc, l'audition filmée permet de voir le dit et le non-dit.

Cependant, n'y a-t-il pas une forme de prudence exagérée de la part des parquets pour des dossiers que vous constituez lorsqu'ils disent que faute de preuve complète, avérée, on ne peut pas poursuivre, ce qui expliquerait ce chiffre? Premièrement, ce chiffre vous paraît-il vraisemblable ou exagéré? Deuxièmement, s'il est vraisemblable, à quoi cela serait-il dû?

Peter De Waele: Op die cijfers heb ik geen zicht mevrouw, maar het begint eigenlijk – zoals ik al zei en zoals wij proberen te doen wanneer men professioneel tracht te werken... Ik zie soms aangiftes van zedenmisdriven die nog met de bic in tien lijnen worden geschreven. Daar kan de magistraat ook niet verder op borduren. Het is nog eens een oproep dat zedenfeiten, en vooral dan zedenfeiten met minderjarigen, door professionelen worden gedaan.

Het enige dat ik nog in mijn hoofd heb vanuit mijn ervaring is een... In het post-Dutrouxtijdperk zijn er nogal wat valse aangiftes gebeurd in een echtscheidingsproblematiek, wat eigenlijk onwaarschijnlijk pijnlijk is, want die hypothekeerden eigenlijk onrechtstreeks de echte seksuele misbruiken binnen een echtscheidingsproblematiek. Dat is het enige dat ik mij kan voorstellen dat er gebeurd is. Als er een misbruik binnen een echtscheiding was, dat de politiemagistraat of de magistraat misschien al vlug zei: ja, het is in een echtscheiding, het zal misschien niet waar zijn of het zal in scène gezet zijn.

In ieder geval, wat betreft onze eenheid kan ik zeggen dat wij – en dat is geen reclamepubliciteit voor onze eenheid – proberen om altijd zo gedetailleerd mogelijk een aangifte te noteren. Als dat fundament van het zedenonderzoek er is, dan hebt u eigenlijk een mooi gegeven om alles op verder te bouwen. Maar, zoals ik al zei: op het professioneel verhoren van de minderjarige of het professioneel verhoren van de verdachte kan ik eigenlijk niet genoeg drukken. Maar ook, eventueel een huiszoeking, eventueel familie... Wat zijn de activiteiten? Zo'n zedenonderzoek is zeer complex. Als u dan genoeg elementen geeft aan de magistraat om het dossier door te verwijzen naar de rechtbank, dan hebt gij eigenlijk niet meer dan uw job gedaan als politiemagistraat.

Raf Terwingen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Waele, kan u voorafgaandelijk nog even goed

schetsen – u zal immers zo dadelijk nog antwoorden geven – wat de rol van uw cel binnen de federale gerechtelijke politie is?

Heel concreet: als er in Maasmechelen, waar ik woon, bij de politie een klacht wordt ingediend, hebt u dan kennis van die klacht? Wordt een en ander samengebracht? Is er een algemeen beleid daaromtrent? Zijn er signalen? Wordt er samengewerkt? Is het, zoals ik het tot nu toe heb begrepen, daarentegen uw cel of eenheid, zoals u ze daarnet noemde, die veeleer de grote georganiseerde pedofiliënetwerken onderzoekt?

Ik begrijp in voorkomend geval dat een dergelijk onderzoek op een andere manier gebeurt dan in 99 % van de dossiers waarover wij hier spreken. Ik begrijp bijvoorbeeld wel dat het parket dossiers... Of de ontdekte 470 dossiers bij u liggen of niet, daarover kunnen wij straks nog verder praten. Kan u schetsen wat uw rol in het Vlaamse of het federale landschap is?

Peter De Waele: Voorafgaandelijk wil ik opmerken dat een netwerk uit individuen bestaat. Indien het individueel onderzoek niet goed wordt gevoerd, kunnen ook nooit netwerken worden gedetecteerd.

De cel van onze eenheid is uiteraard de cel van de gerechtelijke politie in Brussel. Normaal gezien doen wij enkel en alleen de onderzoeken binnen het gerechtelijk arrondissement Brussel. Er is slechts één permanente cel binnen de federale gerechtelijke politie die dergelijke misdrijven permanent onderzoekt. Dat is de gerechtelijke politie van Brussel.

Het is daarom ook dat wij, niet alleen door permanent en al jaren met dergelijke zaken bezig te zijn, een soort ervaring hebben. Wij worden daarom soms ook door andere eenheden van de federale of de lokale politie geconsulteerd. Zij moeten iemand verhoren over die problematiek en vragen dan op welke manier zij het verhoor best zouden aanpakken.

Wij zijn echter geen nationale cel die nationale onderzoeken doet.

De **voorzitter:** Mijnheer De Waele, u mag doorgaan. Toch niet, mevrouw Van Cauter heeft nog een vraag.

Carina Van Cauter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Waele, zou het goed zijn, mochten alle arrondissementen over een dergelijke cel kunnen beschikken? Is het dat wat u bedoelt,

teneinde op een gespecialiseerde wijze met de zaak om te gaan?

Peter De Waele: Mevrouw Van Cauter, ik ben dag in dag uit in contact met minderjarige slachtoffers. Als ik de gruwelijke beelden, foto's en video's van kindermisbruik zie, ben ik... Voor mijn part mag er in ieder arrondissement een cel van duizend politiemensen zijn. Om naar meer middelen en personeel te vragen, ben ik misschien geen erg objectief politieman. Onze ploeg telt een vijftal mensen. Geef mij twintig mensen en ik heb voor alle twintig een job.

Carina Van Cauter: Jullie zijn maar met vijf?

Peter De Waele: Ten opzichte van de andere eenheden van de gerechtelijke politie zijn wij met vijf en zij met niemand. Het is maar zoals u het bekijkt, natuurlijk.

Raf Terwingen: Daarover wilde ik net een vraag stellen.

Heeft u collega's bij de andere gerechtelijke politie-eenheden waarvan u weet dat zij zich bezighouden met seksuele misdrijven?

Peter De Waele: Die collega's zitten zo verspreid in verschillende diensten dat, als wij hen nodig hebben, wij bellen naar de federale gerechtelijke politie in, bijvoorbeeld, Hasselt en vragen met wie wij dit onderzoek kunnen doorpraten.

Vroeger behandelden zedensecties de verkrachtingen. Door het verplaatsen van de meeste van die zedendelicten naar de lokale politie, bestaat dat niet meer op het niveau van de arrondissementale federale gerechtelijke politie-eenheden.

In verband met het waarheidsgehalte val ik van mijn stoel. Op het parket van Brussel stelt men meestal een psycholoog-expert aan om het waarheidsgehalte van het verhoor van de minderjarige na te gaan. In het begin werden er fouten gemaakt. Wij moeten ook leren. Er was wel eens een collega die in zijn proces-verbaal aan de procureur schreef: ik heb toch wel het vermoeden dat het kind de waarheid spreekt.

Ik vroeg die collega in mijn bureau: mag ik uw diploma van kinderpsychologie eens zien? Waarop die antwoordde: dat heb ik niet.

Politiediensten moeten vaststellen. Ik geef een mooi voorbeeld. Als wij een kind verhoren, dan kan het bijvoorbeeld om 13 u 15 beginnen te

wenen. Punt. Dat stellen wij non-verbaal vast. Ik weiger agenten die na een verhoor zeggen: het kind weent omdat het schrik heeft.

Dat is niet aan ons. Zover gaan wij. Wij mogen zelfs de non-verbaliteit niet verklaren. Wij zijn geen psychologen. Wij moeten vaststellen.

Ik geloof uw verhaal, maar het klinkt zo ongeloofwaardig dat de politiemensen over de waarheid moeten oordelen.

Over die gezagsrelaties moet ik u zeggen dat het nu iets minder is. Als je naar scholen gaat waar een leerkracht een seksueel misdrijf heeft gepleegd, dan leert onze ervaring dat in het begin bijna iedereen zegt: oei, er is een misbruik op school, oei, onze naam, wat zullen de ouders zeggen?

Dat gebeurde regelmatig, nu iets minder. Ik heb er geen zicht op, want van de jeugdbewegingen of scholen die mij niet belden, weet ik het niet. Het is een fenomeen dat wij toch veel hebben meegemaakt. Momenteel is het gelukkig iets minder.

La présidente: Quand vous nous dites que vous l'avez connu dans le passé, suite à sa réputation, et que vous le connaissez un peu moins maintenant, est-ce dû à la réaction des parents, des directions, de l'entourage ou à l'influence d'autres personnes?

Peter De Waele: Als ik opnieuw het voorbeeld van een school mag nemen: stel dat een leerkracht wordt verdacht van pedofilie. Dan komt er een heel mechanisme op gang in die school. De directie moet beslissen wat ermee wordt gedaan, er is dan nog geen gerechtelijk onderzoek dat heeft uitgewezen dat die leraar het al of niet heeft gedaan. Meestal is ook het oudercomité een heel grote factor en wil het ook zijn zegje doen over die beslissing.

Wij maken vaak mee dat er in een school dan een soort beweging ontstaat, zowel op het niveau van leerling, leerkracht als oudercomité, van believers en non-believers. Het gebeurt niet zelden dat die partijen bijna met getrokken messen tegenover mekaar staan.

Er is de problematiek van een kind dat aangifte doet dat een leerkracht iets heeft gedaan en van het gerechtelijk onderzoek, dat tijd in beslag neemt, maar ondertussen moeten er beslissingen worden genomen en is er toch wel druk en zit die directie met een famous probleem.

Was dat een antwoord op uw vraag?

La présidente: Existe-t-il encore beaucoup de réflexes de protection des autorités concernant des faits révélés à un moment donné? Je parle bien entendu ici de protection en faveur de l'institution et donc de l'auteur des faits.

Peter De Waele: Als er protectie is en men geeft het niet aan, worden wij met dergelijke zaken natuurlijk niet geconfronteerd.

Carina Van Cauter: Doet u onderzoek naar schuldig verzuim?

Peter De Waele: Mevrouw Van Cauter, uiteraard, maar als men schuldig verzuim wil bewijzen of als men elementen van schuldig verzuim wil geven aan een magistraat, dan moet men puzzelstukken hebben. Ofwel worden die puzzelstukken toegestuurd, ofwel moet men die puzzelstukken zelf gaan halen. Dat is dus een heel complexe materie.

Carina Van Cauter: Maar u wacht niet gewoon elke keer een aangifte af? Het is mevrouw De Wit die de vraag heeft gesteld.

Peter De Waele: Als wij kennis hebben van een gerucht zelfs, dan gaan wij dat signaleren via de geijkte kanalen en gaan wij ofwel een proces-verbaal opmaken, ofwel een informatierapport sturen naar de lokale politie waar die persoon woont, waar die instelling is of waar die jeugdbeweging is. Ik moet u zeggen dat wij meestal een proces-verbaal opmaken.

Carina Van Cauter: U maakt een proces-verbaal op of het wordt doorgestuurd aan de lokale politie. Hebt u er dan zicht op in welke mate daaraan gevolg gegeven wordt of weet u dat dan niet meer, dan hebt u afstand gedaan van het dossier en is het weg?

Peter De Waele: Wij hebben er dan geen zicht meer op. Als er bijvoorbeeld feiten zijn in Leuven en het parket Brussel stuurt de dossiers naar het parket Leuven, dan hebben wij er hoegenaamd geen zicht meer op wat er met dat dossier gebeurt. Het enige wat ik gevraagd heb aan de magistraten, is dat als zij een vonnis krijgen, zoals ik daarnet toonde – een vonnis van een onderzoek van onze eenheid – zij het dan doorsturen, niet alleen uit nieuwsgierigheid, maar ook om te bepalen of wij proportioneel goed hebben geïnvesteerd en vooral... Ik heb u twee zaken getoond waarin er een procedurefout is gebeurd:

vooral om te kijken hoe wij dat in de toekomst kunnen vermijden. Ik vind ook dat de politie in België een firma moet zijn waar er *quality control* is en waar wij kunnen leren uit fouten en uit vonnissen om het in het vervolg niet meer te doen of anders te doen. Daarom vraag ik trouwens die vonnissen op bij de magistraten.

Raf Terwingen: U zegt dat als er geruchten zijn, het onderzocht wordt. Dat is een goede ingesteldheid. Ik weet dat de heer Devillé hier heeft gezegd tijdens zijn ondervraging dat hij in 2003 een gesprek met u heeft gehad over de dossiers die toen bij hem bekend waren. Hij zou u toen hebben gevraagd wat hij daarmee moest doen of wat daarmee is gebeurd. Dat waren dan toch minstens geruchten, die dan eventueel in de zin van uw beleid hadden moeten onderzocht worden of misschien zijn onderzocht. Dat is een heel duidelijke verklaring die de heer Devillé hier heeft afgelegd voor onze commissie.

Peter De Waele: U weet of u weet het niet, maar ik ben dossierbeheerder van operatie Kelk. Dat behoort tot dat onderzoek. Al zou ik het nog graag doen, ik kan daar niets over zeggen omdat dit honderd procent binnen mijn beroepsgeheim valt.

Raf Terwingen: Het gaat nog over 2003.

Peter De Waele: 2010 is vorig jaar.

Raf Terwingen: 2003.

Peter De Waele: Excuseer.

Raf Terwingen: De heer Devillé heeft gezegd dat er in 2003 een gesprek geweest is met u, waarin hij concrete dossiers zou hebben voorgelegd. U zegt dat ieder gerucht dat er was, werd onderzocht. Dan vraag ik mij af welke dossiers er toen waren en welk gevolg er toen aan is gegeven?

Peter De Waele: Als ik het mij goed herinner, ben ik in 2003 – dat is nog iets anders dan geruchten hebben – naar de heer Devillé gegaan, heb ik mijn kaartje van mijn eenheid afgegeven en heb ik gezegd: “Mijnheer Devillé, ik hoor dat u zich bezighoudt met seksueel misbruik binnen een pastorale omgeving. Hier is mijn kaartje met mijn telefoonnummer, mijn fax en mijn adres. U bent altijd welkom om aangifte te komen doen.”

Raf Terwingen: Dat is een ander signaal nu.

Peter De Waele: Dat is zelf naar degene van wie je vermoedt dat hij informatie heeft, gaan en in alle

openheid uw gegevens overhandigen.

Raf Terwingen: U hebt daarop niet als reactie x aantal dossiers gekregen?

Peter De Waele: Daar kan ik niet op antwoorden, omdat dit binnen mijn gerechtelijk onderzoek valt.

La **présidente:** Il faut savoir que beaucoup de dossiers ont été transmis. Nous verrons si nous pourrions en parler à huis clos.

Peter De Waele: Men vroeg of het altijd dezelfde mensen zijn die dergelijke onderzoeken doen. Zoals ik al zei, zijn wij de enige eenheid waar er een permanente pedofilie sectie is. Het verloop in de sectie, als het dat is wat wordt bedoeld, is niet zo groot. Meestal blijven de politiemensen daar een tijd, om de nodige expertise te kunnen opdoen. Als er een dossier aankomt en er moet een verdachte verhoord worden en men vraagt aan mijn gerechtelijke directeur die verdachte van pedofilie of dat slachtoffer te verhoren, dan stuurt hij – dat is niet alleen evident, dat gebeurt ook altijd zo – die onderzoeken naar onze eenheid door, over wie het ook gaat, wie ook het slachtoffer of de verdachte is.

Ik kan heel lang praten over de preventie op het internet. Ik zou eigenlijk nog iets kunnen tonen, via PowerPoint, maar ik zal het u niet aandoen, mevrouw de voorzitter. Over de preventie op het internet heb ik ook al, vanuit onze eenheid, contact met Child Focus gehad, om de minderjarigen terdege te informeren over de gevaren van internet. Een studie bewijst dat minderjarigen zeggen dat er wel degelijk preventie op het internet moet zijn, voor de andere minderjarigen. U begrijpt de problematiek. Minderjarigen zijn minderjarigen zoals twintig, dertig, veertig of vijftig jaar geleden, maar zij hebben natuurlijk andere middelen.

Ik denk dat iedereen graag heel veel vriendjes op de speelplaats had. Nu heeft iedereen, voor zijn status, heel graag heel veel vriendjes op Facebook of Netlog. Mensen met zeer slechte bedoelingen misbruiken dat en gebruiken die sites zelfs als een album om te bekijken wie zij gaan benaderen en wie niet. Dat is de problematiek. Ik kan hier uren praten over preventie op het internet, omdat wij in onze eenheid heel vaak geconfronteerd worden, onder andere, met meisjes of jongens die zich ontkleden voor de webcam en die dan wenend in ons bureau vragen om dat van het internet te halen, maar u weet: eenmaal iets op het internet staat, staat het er voor altijd. Als ik zeg dat de problematiek van de

minderjarigen dezelfde is, dan bedoel ik dat wij als puber ook zaken deden waar wij het gevolg niet van inzagen. Zij doen dat nu ook. Het is juist de bedoeling om daarover heel degelijke preventie te voeren. Ik heb een filmpje mee van een minuut, uit Nederland. Daar doet men dat wel. Zonder met het vingertje te wijzen, wijzen zij kinderen op een zeer ludieke manier op het gevaar van internet.

Ik moet mij nu zeer bedwingen om hier af te sluiten. Is er nog een specifieke vraag over de internetpreventie?

La **présidente**: Monsieur Deleuze, je vous demanderai d'être bref, car ce sujet n'est pas la première préoccupation de la commission.

Olivier Deleuze: Monsieur De Waele, pourriez-vous éventuellement donner à la commission une référence d'une note ou d'un document que nous pourrions consulter?

Peter De Waele: De cijfers zijn in ieder geval schrikwekkend. Om u maar een te noemen: men heeft een enquête gedaan waaruit bleek dat zeven op tien heel jonge kinderen na enkele vragen spontaan hun adres en telefoonnummer opgaven. U weet dat pedoseksuelen manipulators zijn.

Wanneer ik een huiszoeking doe bij een pedoseksueel, ben ik iedere keer verrast hoeveel foto's van kinderen hij via de webcam heeft verkregen en in zijn computer geregistreerd staan. Voor mij is dat nog iedere keer een fameuze schok.

Bert Schoofs: Ik ben blij dat de heer De Waele zichzelf een beperking wil opleggen, maar ik vind het echter heel interessant en ik denk dat hij over een massa inlichtingen beschikt die wij later zouden kunnen gebruiken voor aanbevelingen.

Wij zouden een manier moeten vinden om die heel waardevolle documentatie waarover hij beschikt, in globo en in extenso te verkrijgen, zodat wij daarop minstens onze conclusies kunnen baseren. Ik weet dat wij niet tot middernacht kunnen vergaderen, maar ik stel voor dat wij toch gebruikmaken van de kennis die deze man gedurende zestien jaar in de praktijk heeft kunnen opdoen.

La **présidente**: Je suis d'accord de profiter de toutes les expériences. Je vous signale qu'une commission de la Justice existe parallèlement. N'oubliez pas que nous examinons les abus sur mineurs dans le cadre d'une relation d'autorité! Or, lorsqu'il y a chat, par exemple, je ne pense pas

qu'il s'agisse – M. De Waele va pouvoir nous le dire – d'une relation d'autorité.

Effectivement, je demanderai qu'il transfère l'ensemble de ses documents. Mais la problématique qui se pose au niveau de l'internet et des difficultés de déterminer le responsable, le processus, le lieu, etc., est une problématique de réseau international et ne correspond pas du tout aux objectifs de cette commission.

J'aimerais simplement que les membres puissent se positionner eu égard au sujet traité et ne perdent pas de vue qu'il s'agit d'une relation d'autorité entre différentes personnes. Mais si des éléments particuliers interviennent dans cette relation d'autorité, comme l'utilisation d'internet ou le recours au chat, vous pouvez, dans ce cas, monsieur De Waele, les exposer et donner tous les renseignements utiles à l'ensemble des commissaires.

Peter De Waele: Ok! Excuseer, maar...

La **présidente**: Non! Votre expérience est intéressante et très importante, mais nous devons également nous limiter dans nos objectifs de recherche, tout en sachant que cette problématique est très importante au niveau de la prévention.

Peter De Waele: Ik denk dat het gewoon om het volgende gaat. Zowel mijn collega's als ikzelf, hebben als praktijk-politiemensen die op straat werken, eens de mogelijkheid om jullie toe te spreken. Daarom profiteren we er een beetje van om jullie toch ook een aantal suggesties te doen.

Ik kom tot de lokale politie en de lokale parketten. Over de overkoepelende feiten moet ik u zeggen dat wij uiteraard via de algemene gegevensbank wel kunnen zien wie er in onze databanken zit. Dat is trouwens een superinteressant gegeven, in volgende zin. Wij moeten zo veel mogelijk mensen, uiteraard rekening houdend met de wettelijkheden, in die gegevensbank stoppen. Een man die om drie uur in de namiddag aan een school staat en gecontroleerd wordt, en die volgens de databank al dan niet een verleden heeft van pedoseksualiteit, zal door de politiemans naargelang daarvan volledig anders benaderd worden.

Over de professionalisering van de aanpak van pedofielen, zou ik het volgende nog willen zeggen. Ik ben zeer verrast geweest door een studie, de Butner-studie van 2010 in Amerika, dus een recente studie. Daarbij werden – ik bespaar u de

details – gedurende zes maanden bezitters van kinderporno gevolgd in de gevangenis. Wat er na die zes maanden gezegd werd, zou vertrouwelijk blijven, zo werd gezegd. Aan de bezitters van kinderporno werd in het begin gevraagd hoeveel effectieve slachtoffers zij gemaakt hebben. In het begin kwamen zij aan een gemiddelde van twee slachtoffers. Wanneer zij intensief die mensen volgden, in therapie en groepsgesprekken, kwamen zij aan niet minder dan dertien slachtoffers, gemiddeld, *hands on*.

Wat betekent dat? Als we nu zien dat via de internationale collegae of via de informatie iemand verdacht wordt van het bezit van kinderpornografie, dan is dat voor veel politiemensen en ook voor veel magistraten een zeer vlot onderzoek. Er wordt een huiszoeking gedaan. Die beelden worden op de computer gevonden. De persoon kan niets anders doen dan bekennen, want het staat op zijn computer. Heel de actie, van huiszoeking over aantreffen van bewijslast tot de bekentenis, is op één dag gedaan. Het onderzoek kan dan afgesloten worden. Onze ervaring is echter de volgende. Als wij gaan peuteren in de omgeving van die man die over zoveel kinderporno beschikt, dan zien wij toch ook van tijd tot tijd dat hij interesse heeft in jeugdbewegingen of dat hij bij een plaatselijk organisatiecomité zit van een of ander feest. Hoe meer wij in de diepte graven van zo'n bezitter – wat natuurlijk tijd kost –, hoe vaker dat wij zo'n dossier van bezit van kinderporno zien eindigen in aanranding van de eerbaarheid of verkrachting.

Wat wil ik daarmee zeggen? Dat ook de nodige aandacht moet besteed worden aan zaken die een zeer vlotte en logische afhandeling... De meeste mensen denken dat dit in een dag geklaard is, terwijl er in de diepte meer onderzoek moet zijn. Ik ken niemand met een website en duizend foto's over het vissen op forel die het nog nooit zelf heeft gedaan. Ik vraag mij af of iemand met honderdduizend kinderpornofoto's... Ik vind persoonlijk dat daar meer in de diepte onderzoek naar gedaan moet worden.

Ik ben hier dan aan het niveau van de PV's plus verhoor en aangifte, het internet. Als de vraagsteller mij even kan helpen? De aanpak van pedofielen, dat was met betrekking tot het verhoor, neem ik aan? Ik weet niet wie mij die vraag gesteld heeft.

Carina Van Cauter: De manier waarop we pedofielen bestraffen?

Peter De Waele: Dat komt een beetje later. Het is

een, twee, drie vragen voor u, mevrouw.

La présidente: Sinon, passez à une autre question! Nous allons essayer de retrouver la question dont vous parlez!

Peter De Waele: Men heeft gevraagd of onderzoeken niet systematisch aan de onderzoeksrechter zouden moeten worden doorgegeven. Mijn ervaring leert dat als er dwangmaatregelen door de procureur nodig zijn, zijnde een huiszoeking, een telefoonobservatie of een aanhouding, wij 's anderendaags een uitnodiging krijgen van de onderzoeksrechter om het onderzoek verder te bespreken. Onze ervaring bij het parket van Brussel is dat, wanneer het nodig is, een onderzoeksrechter wordt aangeduid. Ik zie er het nut niet van in onmiddellijk een onderzoeksrechter in onze onderzoeken in te schakelen.

Er is een vraag gesteld over de verjaring. Ik merk dat vele personen pas later aangifte komen doen. Wat mij opvalt, is dat mannen of vrouwen die misbruikt zijn op twaalf of dertien jaar, pas op latere leeftijd plots de nood of de drang voelen hun ervaring aan ons te melden. Ik meen, zonder uit te weiden over de psychologie daarvan, dat dit een beschermingsimpuls is jegens hun eigen kinderen.

Ik moet wel zeggen dat wij, wanneer wij informatie krijgen en zelf slachtoffers moeten verhoren, bijvoorbeeld naar aanleiding van een onderzoek naar een verjaard feit waarbij andere slachtoffers gecontacteerd worden die geen enkele aangifte hebben gedaan, die contacten niet altijd gemakkelijk zijn.

Veelal worden wij geconfronteerd met personen die ons heel vriendelijk vragen hen niet meer te contacteren en vooral hun echtgenoot of echtgenote niet op de hoogte te stellen en hen verder met rust te laten. Ik kan het niet beter omschrijven. Wij komen dat geregeld tegen wanneer wij zulke slachtoffers actief opsporen.

Mijn mening over de relatie tussen het College van procureurs-generaal en de commissie-Adriaenssens geef ik liever achter gesloten deuren.

Na opsluiting zou ik opvolging interessant vinden, mevrouw. Ik hoor op het sectoroverleg met de justitiehuisen en de gevangnissen dat er een groot probleem is inzake pedoseksuelen die in de gevangnissen zitten. Die mensen worden later opnieuw vrijgelaten tussen ons en onze kinderen,

zonder therapie, maar ook zonder opvolging. De mensen van de justitiehuisen vragen zelf dat die toch zouden worden opgevolgd.

In verband met de registratie. Ik kom daar nog eens op terug. Ik heb het geluk gehad om vorig jaar vijf weken met mijn Amerikaanse collega's op stage te kunnen gaan. Er zijn voorbeelden van registratie in de buurlanden. Ik kan maar een voorstel doen om na of tijdens deze commissie deze eens te bekijken en eruit te halen wat past in onze democratie. Daarvoor zijn jullie gestemd door het volk. Ik zie daar extremen van, bijvoorbeeld in Amerika, waar men op de iPhone een applicatie indrukt en dan met foto, geboortedatum, naam en misbruik kan zien wie waar woont. Dat is het ene uiterste.

Maar ik denk dat een registratie... Wij beschikken ook niet over een nationale pedoseksuelenbank. Ook de mensen op het terrein zijn daar soms vragende partij voor. Dat zou ook de mensen van... Ik zeg maar iets: wanneer een kind op een onrustwekkende manier verdwijnt, zou het toch goed zijn dat wij, de politie, over een tool of stratenplan beschikken – ik zie het dan misschien te veel als science-fiction – waarop wij zien waar het kind is verdwenen en wie er allemaal in de omgeving woont. Wij kunnen dat nu ook, maar wij moeten daar andere databases voor... Wij moeten eigenlijk in een trechter gaan om die informatie te bekomen.

En over de privacy. Nee, er was ook een vraag over... Er zijn dus landen waar een pedofiel vrijkomt en men zegt: ja, waar gaat gij gaan wonen? Ik zou daar graag wonen. Neen, dat is te dicht bij een speelplaats. Neen, dat is te dicht bij een school. Jullie moeten uitmaken of dat hier kan geïmplementeerd worden of niet. Maar om u maar te zeggen dat dit niet allemaal rozengeur en maneschijn is... In bepaalde steden van Amerika heeft men cirkels getrokken waar zij niet mogen wonen. Blijkt dat er maar twee appartementsblokken zijn die buiten die cirkels vallen en dan heb je ze daar allemaal te hoop. Of dat goed is om elkaar te inspireren, daar heb ik ook mijn twijfels over.

In ieder geval, wat zeer belangrijk is, dat wil ik nog wel zeggen. De meest gevaarlijke pedoseksueel is er een die wij niet kunnen lokaliseren. Als men een bord in de tuin zet van een pedoseksueel "hier woont er een" en die verdwijnt en wij weten niet meer waar die woont, dan is dat zeer gevaarlijk, want wij kunnen die niet meer intercepteren als wij hem mogelijk als verdachte zouden detecteren. Dus ik denk dat jullie daar een evenwicht kunnen

zoeken met de privacy van een misbruiker. Mijn Engelse collega zei dat hij respect heeft voor de privacy van de misbruiker, maar als hij moet kiezen tussen de privacy van de misbruiker en de bescherming van onze kinderen, is die keuze rap gemaakt.

Marie-Christine Marghem: Je voudrais être certaine d'avoir bien compris. Vous avez dit que, quand un pédophile condamné est libéré, il n'y a pas d'accompagnement. Il n'y a pas d'accompagnement spécifique en prison ni après, alors qu'auparavant, un policier allait voir tous les trois ou six mois comment les choses se passaient.

Peter De Waele: Ja!

Marie-Christine Marghem: Faites-vous référence à la probation?

Peter De Waele: Nee.

Marie-Christine Marghem: Une fois la peine purgée complètement, il y avait une surveillance, qui apparemment n'existe plus aujourd'hui?

Peter De Waele: Mevrouw de voorzitter, het situeerde zich op het niveau van de brigades en het arrondissement van de rijkswacht, waar men eigenlijk besliste dat de dader op een of andere manier moest worden gevolgd, omdat hij dergelijke feiten had gepleegd. Het kan echter ook om een dader gaan die bijvoorbeeld vijftig bankovervallen had gepleegd.

De maatregel werd afgeschaft. Ik weet de reden niet. Ik meen dat de afschaffing ook met de privacywetgeving te maken heeft gehad. Iemand kan niet zomaar worden gevolgd. Ik weet het niet.

Ik weet in ieder geval wel dat, toen ik nog een jong politiemans was, een politiemans een dader kreeg toebedeeld, waarvoor hij ook verantwoordelijk was. Men kreeg een eigen map over de dader en men was verantwoordelijk. Elke drie of zes maanden moest hij nagaan wat er met de persoon in kwestie gebeurde. Indien de persoon verhuisde, werd de map doorgestuurd naar de politie van de plaats waar hij dan verbleef. De betrokkene werd dus, heel discreet, wel gevolgd. Eventueel was er een interceptie door de politie. Hij was gevolgd en dus was de detectie er veel vlugger.

Stefaan Van Hecke: Mijnheer De Waele, dat is een heel interessant gegeven.

Ik stel echter ook vast dat de vele zonechefs

rijkswachters zijn in de praktijk. Als een en ander een praktijk was die door de rijkswacht werd toegepast, dan vraag ik mij af hoe bedoelde praktijk in onbruik is geraakt, aangezien bijna alle huidige zonechefs bij de lokale politie van de rijkswacht komen. Een mogelijkheid is dat de praktijk niet correct en in strijd met de privacy was.

Peter De Waele: Of de praktijk nu al dan niet correct was, weet ik niet. Indertijd was ze wettelijk bepaald. Daarna is beslist om de praktijk wettelijk af te schaffen.

Stefaan Van Hecke: De afschaffing is via een wetswijziging gebeurd?

Peter De Waele: Via een wetswijziging of...Ik ben geen...

La **présidente:** M. De Waele nous dit que lorsqu'il était simple gendarme, il devait assurer ce suivi. Cela concerne quelle période?

Peter De Waele: Mevrouw de voorzitter, laat ons zeggen dat het de periode van 1985 tot 1990 was, wat mijn job betreft.

La **présidente:** Nous allons donc regarder si des choses ont changé d'un point de vue légal mais nous ne verrons pas ici si c'était sur initiative d'un chef de zone, de la gendarmerie ou autre. C'est à nous de nous renseigner et à en tirer toutes les conclusions que nous souhaitons.

Peter De Waele: Ik hoop dat het onthaal van de slachtoffers goed gebeurt. Wat eenduidigheid en het onthaal van de slachtoffers betreft, gaat het niet alleen om regels, maar ook om attitude. Het is een *mélange* van de twee. Dat is heel belangrijk.

Misschien hou ik het soms te simpel, maar als ik les geef aan politiemensen zeg ik dat onthaal heel simpel is. Als er een vrouw van veertig of vijftig jaar voor u staat, denk dan dat het uw moeder is en hoe u zou willen dat zij wordt onthaald; en als er een kind van acht jaar staat, denk dan hoe u zou willen dat uw kind wordt onthaald. Als iedere politiemann dat denkt, denk ik dat wij in de diverse politiezones een superonthaal hebben.

Wat het *dark number* en de evolutie betreft, ik denk dat er nu meer mensen aangifte doen van seksueel misbruik dan vroeger. Wij hebben het over het volgende nog niet gehad en ik probeer ook zo min mogelijk erover te praten. Het is mijn persoonlijke mening, geen algemene mening van de politie en ik heb dat niet overlegd, dat het

voorstel van de heer Adriaenssens hier – en ik zal het vereenvoudigen – met name aangifte kunnen doen bij de zedenpolitie in de rechtergang en de niet-politionele hulpverlening in de linkergang, het gemakkelijker zou maken voor een slachtoffer omdat het dan één aanspreekpunt heeft.

Waar er wel een heel grote evolutie is geweest sinds 1996 tot nu, is tussen de politionele en de niet-politionele hulpverlening. Die stonden met getrokken messen tegenover mekaar. Ik vind die evolutie onwaarschijnlijk verbeterd. Wij hebben nu respect voor ieder zijn domein en er is overleg tussen politiediensten en de andere hulpverleningssectoren zoals het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, zoals de verenigingen voor daderhulp, zoals Child Focus. Daar was een heel grote evolutie.

Als u mij nu als man van de praktijk vraagt of na een feit van seksueel kindermisbruik de politionele en de justitiële weg altijd de beste is, dan is mijn antwoord: nee, het is niet altijd de beste, maar men moet dat geval per geval bekijken.

Wat is mijn mening over de verjaringstermijn? Ik wil wel iets over die verjaringstermijn zeggen, maar ik vind het eigenlijk mijn taak als politiemann niet om daar van alles over te zeggen.

Ik merk inderdaad dat zaken soms heel laat worden aangegeven. Ik durf het bijna niet te zeggen, maar ik zeg het toch ter vervollediging van uw werkzaamheden. Het enige voordeel dat ik aan verjaring zie, is dat het voor sommige slachtoffers een stimulans is om te zeggen "ik moet het nu doen". Hoe sneller de aangifte gebeurt, hoe minder lang potentiële slachtoffers in een gevaarsituatie zitten. Dat is het enige positieve.

Ik hoor soms allerlei voorstellen. Ik zou eigenlijk willen voorstellen om de debatten over verjaring en over nieuwe wetten, in een sereen kader te voeren. Ik zal het op mijn niveau houden, wat een heel pak lager is, maar als er een seksueel misbruik is gebeurd bij een voetbalploeg, dan merk ik dat heel veel reglementeringen in één keer worden geponeerd tot zaken waarvan ik zeg: waar gaan wij naartoe? Het gesprek over verjaring zou in een sereen kader moeten plaatsvinden.

Wat betreft *the mind of the predator*, zoals de Amerikanen dat zeggen, over hoe een pedoseksueel reageert, geef ik het volgende voorbeeld. Men geeft voor aanranding van de eerbaarheid of verkrachting, ik zeg maar iets, twintig jaar minimum. Voor mij mag dat dertig jaar

of honderd jaar zijn. Als men daarentegen een moordpoging of een andere zaak ook op minimum twintig jaar doet, wel met verjaring, en aanranding van de eerbaarheid niet met verjaring, dan moet men soms in die ziekelijke geest van een pedoseksueel kruipen en zich afvragen of wij het wel goed doen. Als wij het ene naar omhoog doen, moeten wij dan het andere ook niet naar omhoog brengen? Ik ga het nu heel cru zeggen. Als hij mag kiezen tussen een misdaad of een nog zwaardere misdaad en hij riskeert voor de zwaardere een mindere straf en een kleinere verjaring, dan begeeft men zich op glad ijs, vind ik. Ik wil dat gewoon meegeven.

La présidente: Si je vous comprends bien, d'un point de vue policier et sans prendre position, il serait dangereux de dire que la prescription serait plus longue pour un fait de mœurs, un abus sexuel ou un viol que pour un crime car cela pourrait inciter l'auteur des faits à aller jusqu'à tuer sa victime pour avoir un autre type de peine, un autre type de prescription. Est-ce possible dans le mental des abuseurs?

Peter De Waele: Dan zou ik mij, zoals de collega's daar van het waarheidsgehalte, wagen aan psychologie. Mijn conclusie is enkel: wie een zwaar of heel zwaar misdrijf pleegt en men draait die voorwaarden om, dan zou dat wel eens nefaste gevolgen kunnen hebben.

Zeg ik dan dat de verjaring niet moet worden herroepen? Neen, absoluut niet. Mijn dagelijkse ervaring is dat veel slachtoffers pas heel laat aangifte bij ons komen doen.

Marie-Christine Marghem: C'est votre réponse à la question. Je ne crois pas qu'une personne qui souhaite commettre un tel acte se pose la question de savoir si elle peut tirer avantage d'un délai de prescription plus ou moins long ou si les peines sont plus ou moins importantes. Il y a un système et une cohérence dans ce dernier.

Vous semblez dire qu'un trop grand délai de prescription ne pousse pas les victimes à porter rapidement plainte. Elles se manifestent d'ailleurs souvent peu avant que le délai de prescription ne vienne à expiration. C'est peut-être une des raisons pour lesquelles il faut éviter d'allonger ledit délai. J'essaie de comprendre ce que vous voulez dire.

Peter De Waele: Mevrouw Marghem, ik kan alleen maar zeggen dat ik mij op de vlakke zou willen houden over de verjaring. Mijn praktijkervaring is dat er slachtoffers zijn die heel

laat na de feiten bij ons komen, maar dat er ook slachtoffers zijn die zeggen: ik kom bij u, ik ben nu 27, en ik doe aangifte, want volgend jaar is het te laat. Het is een heel complex gegeven. Het thema van jullie commissie is heel complex, maar ik wil gewoon meegeven, vanuit de praktijk, dat dit ook gebeurt en dat wij dan vroeger kunnen interveniëren. Het is aan jullie om daarin een tussenweg te vinden.

La présidente: Nous ne vous demandons pas d'aller plus loin! Nous vous demandons, simplement, de vous exprimer sur la base de votre expérience et non de vous positionner.

Peter De Waele: In verband met kennis van ongeoorloofde contacten, dat ga ik ook achter gesloten deuren doen, evenals de inschatting van de organisaties.

In verband met woonverbod, castratie, verjaringstermijn en hervallen, misschien hebt u er reeds over gesproken in deze commissie: bij het bewijs van goed gedrag en zeden bestaat ook het model B, dat specifiek kan opgevraagd worden. Bijvoorbeeld, er is geen enkele medewerker van Child Focus die geen bewijs van goed gedrag en zeden heeft voorgelegd plus een model B. Een model B dient om na te gaan of die persoon ooit is veroordeeld voor seksueel misbruik met minderjarigen.

Ik constateer dat weinig verenigingen dat model B vragen. Ik zeg dan aan de voorzitter van die bewuste voetbalclub dat hij misschien met iets laagdrempeligs moet beginnen, dat hij aan elke trainer een model B moet vragen. Dan zie ik wat in de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en de buurlanden kan, dat men dat vraagt aan een trainer en dat men dat hier niet vraagt, want dat die dan gaat afhaken, dat die zich gedemoniseerd gaat voelen. Ik zeg maar wat ik meemaak in de praktijk. Er is reeds een klein middel, dat model B, om reeds een heel pak ex-pedofielen uit de omgeving van kinderen te houden, maar ik merk dat dit niet vaak in de praktijk wordt omgezet.

Die chemische castratie, ik heb er onlangs nog in een studie over gelezen, iedereen praat over chemische castratie. Als ik het goed begrepen heb, verlaagt dat het libido, maar moet de gevangene dat zelf innemen en als hij dat niet inneemt, is het effect weg. Zoals mij een psycholoog zei, de zin om feiten te plegen gebeurt tussen de oren. Er zijn landen bekend waar er zelfs lichamelijke castratie gebeurt en er nog recidivisten zijn. Dat moet u eens vragen, als ik u een suggestie mag doen, aan het centrum

I.T.E.R, dat pedoseksuelen behandelt, dat u daarover veel meer en vooral meer professionele uitleg kan verschaffen.

Over de valse aangiftes, daarover kan ook een boom worden opgezet. Wat is eigenlijk een valse aangifte? Men heeft, vooral in kinderverhoren, valse positieven. Men weet eigenlijk nooit, behalve als men een bekentenis heeft of bewijsmateriaal vindt, honderd procent zeker of iets vals is of niet. Het is aan de rechter ten gronde om dat te beslissen.

De anonimiteit van het slachtoffer, ik vind dat een zeer interessante discussie, maar dat is een discussie die in theorie plaatsvindt maar zeer moeilijk in de praktijk kan uitgevoerd worden. Ik zal u onmiddellijk zeggen waarom. Als er bij ons iemand komt die zegt dat hij slachtoffer is geweest van seksueel misbruik en graag anoniem zijn verklaring zou willen doen, dan zeggen wij uiteraard dat dit kan en dan gaan wij uiteraard boven aan het verhoorblad niets invullen en schrijven dat wij de aangifte aannemen van iemand die anoniem wenst te blijven.

Maar wat is de moeilijkheid? Wanneer die een gedetailleerde verklaring geeft, is die niet meer anoniem. Als die zegt – neem nu misbruik in een volleybalploeg... Ik zeg nu maar iets. Die wil anoniem blijven. "Ik was drie jaar lid van de volleybalclub. Daar was een trainer die op dat ogenblik, toen we tegen die ploeg gespeeld hebben, bij mij is gekomen." Als die verdachte dat leest, weet hij eigenlijk door het terug samen te stellen wie het slachtoffer is. Wij doen dat ook, anoniem, maar na drie details zeg ik dan al tegen die mevrouw dat ze zich moet realiseren dat door die details te geven de verdachte weet wie ze is. In theorie is dat dus mogelijk, maar in de praktijk is dat voor zedenzaken niet zo evident.

Child-Safe zal ik u bezorgen. Er is in Groot-Brittannië trouwens een ander mooi centrum. Ik kom nu even terug op het internet. Als kinderen aan het chatten zijn, is er een rode knop die ze kunnen indrukken en dan neemt via de magistratuur de politiemans het chatgesprek over van het kind. Het kind meldt een alarm en zegt: "Hij wou dat ik mijn bovenstuk uittrok." Dan start er onmiddellijk een onderzoek via internet. CEOP heet dat. Dat wordt bemand door politiemensen, maar ook door sociaal werkers.

Dan is er de vraag waarom er zoveel mensen naar onze eenheid komen. Een beetje projecteren op de commerciële wereld. Wanneer krijg je in een restaurant heel veel mensen om te eten? Dat

komt niet door torenhoge publiciteit, maar door mond-aan-mondreclame. Als u de moeite doet om een slachtoffer respectvol en vooral met de nodige aandacht en de nodige empathie te behandelen, dan gaat dat als een lopend vuurtje. Zou het dat zijn? Ik hoop niet dat wij de enige politiedienst zijn waar slachtoffers op een vertrouwelijke, aangename manier empathisch verhoord worden. Ik hoop dat niet en ik denk het ook niet. Maar ik denk ook dat wij binnen onze eenheid... Natuurlijk, als men zoveel ervaring heeft en weet hoe een fenomeen in elkaar zit, niet alleen hoe een slachtoffer in elkaar zit maar ook hoe een verdachte in elkaar zit, en dan in overleg met de magistraten, dan vormt men een heel sterk team. Ik denk dat onze eenheid bewezen heeft in andere domeinen dat er mensen van overal ten lande naar Brussel komen om aangifte te doen bij ons.

Ik heb de indruk dat wij niets meer doen dan datgene waarvoor wij worden betaald: een slachtoffer dat aanklopt ontvangen op een respectvolle manier.

Ik ben tegen massawetgevingen die er altijd maar bijkomen. Slachtoffers die zich wenden tot politiediensten en daar met een kluitje in het riet worden gestuurd, dat vind ik pas crimineel. Een slachtoffer dat al die moeite doet en al zijn moed samenraapt en dan wordt weggestuurd, dat moet verschrikkelijk zijn. Men verliest zijn geloof in politie, justitie en de maatschappij.

La présidente: Puisque vous avez "recueilli" nombre de victimes, certaines d'entre elles vous ont-elles raconté ne pas avoir été reçues correctement dans d'autres endroits – je ne vous demande pas de citer les lieux, etc.? Un avocat nous a dit qu'une femme violée – cela date d'il y a un an; on n'est donc pas avant l'affaire Dutroux; c'est une affaire de mœurs – a dû se rendre dans quatre commissariats pour obtenir un procès-verbal de viol.

Je ne demande pas de préciser les faits mais d'après les récits des victimes qui arrivent chez vous, ont-elles le sentiment de ne pas avoir été entendues dans leur police locale?

Peter De Waele: Ik zou willen antwoorden met te zeggen dat wij geregeld slachtoffers krijgen uit alle hoeken van het land. Is dat omdat wij publiciteit voeren of omdat wij de besten zijn? Ik denk het niet. Ik denk gewoon, en ik heb ook ervaring... Nu moet ik wel zeggen, of hetgeen ze mij zeggen... Ik heb gepleit voor objectieve politiemannen, dus ik moet hierin ook objectief zijn. Als de verhalen kloppen, dan zijn er inderdaad een aantal mensen

die wandelen gestuurd worden, zij het over verjaring, zij het over “dat is niet belangrijk”, zij het over “kom morgenavond eens terug”, en als ze opgevangen worden, dat het niet respectvol gebeurt. Ja dus, ik ben daarvan op de hoogte.

Daphné Dumery: Daarop aansluitend: heeft u het gevoel dat er een verschil is tussen een grote stad waar er een groot korps is met, denk ik, dan ook een goede opleiding, die cursussen bij u kan volgen, en een kleiner korps waar er misschien door de manschappen en de ploegendiensten minder kan geïnvesteerd worden in opleidingen? Of kan u daar geen lijn in trekken?

Peter De Waele: Wel, ik kan in ieder geval geen lijn trekken tussen lokale en federale politiemensen. Ik word geconfronteerd met heel bekwame, heel respectvolle lokale politiemensen die alles doen om een onderzoek goed tot een einde te brengen. Dus daar is geen onderscheid in. Waar er misschien wel een onderscheid in is, is dat wij van onze gerechtelijk directeur de tijd krijgen om een onderzoek heel tot in de diepte te onderzoeken. Ik ervaar dat mensen van de lokale politie tussen de permanenties, verkeersongevallen en schoolpreventie ook, in het mooi Vlaams gezegd “tussen de soep en de patatten”, een aangifte moeten doen over een verkrachting of over een seksueel misbruik. Dus ik denk dat het ook een kwestie van tijd is wat de lokale politie betreft.

La **présidente:** Ma deuxième question concernait une certaine culture du silence, parce que les faits de mœurs étaient tabous, surtout quand ils étaient commis par des personnes connues et reconnues dans la société. Ce tabou a-t-il évolué aujourd'hui?

Peter De Waele: Ik vermoed het wel, mevrouw de voorzitter, maar ik denk na hoe ik dat kan concretiseren. Ik zie ook aan de telefoons die wij krijgen, van mensen die bezorgd zijn, en aan de registratie, via Child Focus en de website van eCops van de Federal Computer Crime Unit, dat mensen op het internet veel signalen geven over verdachte zaken. Ik denk dat dit wel gebeurt, maar ik kan daarover geen precies...

La **présidente:** Était-ce le cas dans la culture policière? On sait que les faits de mœurs sont ou ont été moins enregistrés que les infractions contre les biens, par exemple. Toutes les études criminologiques le montrent depuis vingt-cinq ans. Aujourd'hui, ils sont probablement plus enregistrés. Vous avez seize ans d'expérience mais vous n'êtes pas tout seul. Vous avez été dans différents corps de police et encadré dans

différentes choses. Y avait-il aussi au sein de la police, comme cela a été le cas au sein de la société ou de l'Église, d'après ce qui nous a été raconté, un tabou au niveau des abus sexuels ou des mœurs, ce d'autant plus lorsque les auteurs avaient une certaine place ou renommée dans une société?

Peter De Waele: Mevrouw de voorzitter, binnen de eenheden waar ik ben geweest, had ik de indruk dat zedenzaken zeer ernstig werden genomen. Indien het al zou gebeuren dat er minder aandacht aan dergelijke zaken wordt besteed, dan is het aan elke chef op zijn niveau om in een betere aanpak te investeren.

Zedenzaken hebben aan belangrijkheid gewonnen, ook bij andere collega's. Ik herinner mij nog dat bij de oprichting van de sectie Pedofilie binnen de gerechtelijke politie, zoveel jaren geleden, collega's opperden dat de leden van de sectie de softies waren, *les touche-pipi*. Nu, na vele jaren ervaring, geven mensen aan onze ploeg steeds meer toe dat zij het niet zouden kunnen en dat het een harde job moet zijn. Het aanzien en de belangrijkheid van zedenonderzoeken is dus mee geëvolueerd.

Stefaan Van Hecke: Wij hadden het daarnet over de manier waarop politiekorpsen met zedenfeiten omgaan. U zegt dat er geen onderscheid is tussen de lokale en de federale politie.

Zijn alle politiezones bij uw weten technisch voldoende uitgerust, om in goede omstandigheden de verhoren te doen? Wij hebben gezien dat u gebruikmaakt van de kamer en dat het wordt gefilmd. Er is een feedbackpsycholoog die een aantal gegevens kan doorgeven. Er zijn 195 politiezones. Zijn ze allemaal uitgerust, los nog van de opleiding van de politiemensen, om het onderzoek op die manier, op een professionele manier, te voeren?

Peter De Waele: Ik vermoed van niet. De ervaring leert mij dat mensen soms niet goed worden onthaald. Het is een dooddoener, maar dat heeft niet altijd te maken met het materiaal dat voorhanden is. Ik denk dat ook de attitude belangrijk is.

La **présidente:** Je propose d'interroger la ministre de l'Intérieur à ce sujet, car M. De Waele ne connaît évidemment pas l'organisation des zones locales, afin de connaître les diverses possibilités d'enregistrement, l'endroit de formation des policiers, leur nombre par zone, leur schéma d'organisation. Nous allons adresser une lettre à

la ministre de l'Intérieur qui consultera les chefs de corps des zones. En effet, je ne pense pas que ce soit une question à laquelle M. De Waele peut répondre, à moins que l'un des directeurs que nous auditionnerons tout à l'heure ne le puisse.

Marie-Christine Marghem: Madame la présidente, en lien avec ce que vous venez de dire et par rapport à la question de tout à l'heure, à laquelle il n'a pas été répondu, vous dites, monsieur De Waele, ne pas être en faveur d'une inflation législative, à savoir trop de lois prévoyant des comportements. "Si chacun d'entre nous travaille correctement, cela doit aller!" Vous avez dit "Je ne suis pas pour un recours systématique à la mise à l'instruction de ces dossiers." Par contre, êtes-vous en faveur d'un recours systématique à l'audition vidéo filmée de mineurs dans le cadre d'abus sexuels?

Peter De Waele: Uiteraard, maar dat is een persoonlijke mening. U ziet de evolutie van videoverhoor. Een mooi voorbeeld is Ierland, waar destijds videoverhoren verplicht werden. Politiemensen voelden zich een beetje ongemakkelijk, maar nu wordt dat als tool gebruikt. Als men bijvoorbeeld zegt dat men het slachtoffer onder druk gezet heeft of zelf van alles uitgevonden heeft, dan kunnen wij of dan kan de voorzitter van de rechtbank beslissen om de video te tonen. Dan kan men zien hoe de politiemans de verklaring heeft verkregen en dan vallen eigenlijk alle kritieken weg, op voorwaarde natuurlijk dat het verhoor gebeurd is zoals het zou moeten gebeuren.

Marie-Christine Marghem: Comme certains d'entre nous, vous savez que ce n'est pas obligatoire dans la loi mais la possibilité d'entendre ou pas est laissée au magistrat. C'est sans doute en lien avec le matériel et les possibilités existantes dans chaque arrondissement. Cela devrait peut-être changer.

Peter De Waele: In ieder geval, mevrouw, het materiaal is in ieder arrondissement aanwezig. Het verhoorlokaal voor minderjaren is vanuit de centrale dienst van de federale gerechtelijke politie overal geïnstalleerd. Er is geen enkel arrondissement dat niet beschikt over een videoverhoorlokaal.

Natuurlijk, u moet rekening houden, als u dat gebruikt, mag dat enkel door politiemensen die gebrevetteerd zijn. Dat heeft ook wel een impact. Ik persoonlijk zou ervoor pleiten dat elk verhoor van een minderjarige audiovisueel gebeurt, ja, dat klopt.

La présidente: Nous sommes arrivés à la fin des questions sans huis clos. Monsieur De Waele, vous avez demandé un huis clos pour certaines questions posées par les parlementaires. Nous allons maintenant faire une réunion à huis clos. Vous pourrez ainsi être libéré. Nous reprendrons ensuite nos travaux avec les trois directeurs.

La réunion à huis clos devrait durer un quart d'heure environ. Nous reprendrons juste après. Je dis cela pour le public et pour la presse.

La réunion publique de commission est levée à 17.30 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.30 uur.